

ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

ΔΙΑ ΠΥΡΟΣ

ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΥ

Η ΣΗΜΑΝΣΗ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΠΗΥΞΗΜΕΝΗ

ΑΕΝΑΟΝ 2015

Εισαγωγή

Πριν ακόμα δημιουργηθούν οι φάκελοι της ασφάλειας και τα αρχεία της σήμανσης ο άνθρωποι στιγματιζόντουσαν δια πυρός και σιδήρου. Ο στιγματισμός αυτός άφησε πολλά κατάλοιπα στην ιστορία, στις φράσεις, στις παραδόσεις. Σήμερα οι άνθρωποι εξακολουθούν να στιγματίζονται αλλά όχι πάντα δια πυρός και σιδηρού. Στο δημοσίευμα μου αυτό προσπαθώ να καταγράψω ό,τι σχετικό βρήκα για να φωτίσω αυτή την μορφή διαρκούς διαπόμπευσης.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	2
Κεφάλαιο 1 - Στιγματισμός	5
Σημασία	5
Συνώνυμα	5
Ετυμολογία	8
Παράγωγα	9
Εγκυκλοπαιδικά	11
Εικόνες	12
Φράσεις	14
Τραγούδι	15
Επώνυμα	15
Λογοτεχνία	16
Αναφορές	17
Κεφάλαιο 2 Ο σίδηρος	21
Εγκυκλοπαιδικά:	23
Ετυμολογία:	23
Ξενόγλωσσα	24
Παραγωγα	24
Εικόνες	25
Φράσεις:	26
Παροιμίες:	29
ΦΡΑΣΕΙΣ	29
Ποίηση	30
Κεφάλαιο 3 η βουλα	32
Συνώνυμο	32
Ξενογλωσσα	33
Εγκυκλοπαιδικά	33
Επώνυμα	40
Φράσεις	40
Αναφορές	41
Κεφάλαιο 4 ο Σιδεράς	43
Σημασία	43
Συνώνυμα	43
ΧΑΛΚΟΣ	45

Μυθολογία	49
Συγγενικά	51
Ξενογλωσσα	52
Επώνυμα	52
Ξενόγλωσσα επώνυμα	52
Τοπωνυμια	52
Παροιμιες	53
Σε φρασεις	53
ΕΡΓΑΛΕΙΑ	53
ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΦΥΡΑ.	54
Τα εργαλεια	57
Προιόντα του σιδερά	65
ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΙΔΕΡΑ	70
Λογοτεχνια	71
Ο ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ	73
Υποσημειώσεις	74
ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	74
Βιβλιογραφία	75

Κεφάλαιο 1 - Στιγματισμός

Σημασία

1. Ποινή διαπόμπευσης που επιβάλλονταν σε κακοποιούς και ήταν δημιουργία ενός σημαδιού σε εμφανές σημείο του σώματος ([εικόνα 1](#)). Γινόταν με πυρωμένο σίδηρο. Η διαπόμπευση πλέον ήταν μόνιμη.

Ανάλογες επιπτώσεις είχαν οι διάφορες **τμήσεις** (ρινοτμηση, χειροκοπία) αλλά και η τύφλωση. Η εσκεμμένη δημιουργία αναπηρίας είχε και σαν πρόσθετο σκοπό την οριστική αποτροπή του τιμωρουμένου από αδικήματα στο μέλλον.

2. Οικειοθελής στιγματισμός του δέρματος με διάφορα σχέδια. Το λεγόμενο **τατουάζ ή δερματοστιξία**. Έχει τις ρίζες του στη μαγεία. Προσφιλής στους ναυτικούς και τους φυλακισμένους. Πολύ διαδεδομένος σε πρωτόγονους λαούς.

Συνώνυμα

Αμαύρωση

Λέγεται την μεταφορική έννοια, επειδή μούτζούρωναν τους διαπομπευόμενους με μαύρο χρώμα (φούμο). Πχ. **Δεν πρέπει να αμαυρώσουμε τον εορτασμό της επετείου με οχλοκρατικές εκδηλώσεις.**

δερματοστιξία, διάστιξη

Λέγεται για την εθελουσία σήμανση, για το τατουάζ

Ηπιότεροι όροι

Αποδοκιμασία, επίκριση, επίπληξη, επιτίμηση, κακισμός, καταδίκη, κατάκριση, κηλίδωμα, κηλίδωση, λέκιασμα, λέρωμα, μελάνωμα, μελάνωση, μομφή, μουντζούρωμα, στηλίτευση, στίξη, τατουάζ, τατουισμός, ψόγος ...

Βούλα

Βλ. λήμμα [βούλα](#) στο Βυζαντινό Λεξικό μου.

Καυτηριασμός

Από όπου και το ρήμα **καυτηριάζω** = Καίω με ένα καυτό σίδερο για να στιγματίσω , ή να αναισθητοποιήσω κάποια περιοχή του σώματος. (πβ. εικόνα στιγματισμού αλόγου στην Αμερικάνικη Δύση). Βλ. εγκυκλοπαιδικά [καυτηριάζω](#) και στιγματίζω.

Κηλίδωσις

Από το αρχαίο ρήμα **κηλίσ**, γεν. κηλίδος, σημάδι, λεκές συνήθως με μεταφορική έννοια κηλίσ επί της υπολήψεως, τιμής, ονόματος κλπ.

Στάμπα

Σφραγίς, βούλα, σημείον. Πβλ. Σταμπωτό ύφασμα (κν **εμπριμέ** από μετοχή imprimé του Γαλλικού ρήματος imprimer εκτυπώνω, αγγλ. Print) και ρήμα σταμπάρω = επισημαίνω.

Λέγεται συνήθως με την αστυνομική έννοια του όρου. Σταμπάρω: επισημαίνω κάποιον ως κακοποιό.

Μας πήγαν στην Ελ-Ντάμπα

Μας κόλλησαν μια στάμπα.

Μάρκα

Η λέξη **marca** προέρχεται από το Λατινικό **marcus** που σημαίνει σφυρί¹. Με το σφυρί έβαζαν σημείο πάνω σε πυρωμένο σίδηρο. **Marca** σημαίνει σημάδι. Το ουσιαστικό **μάρκα** δημιούργησε και το **μάρκο**. ΦΡ είναι **μεγάλη μάρκα** αλλά και "**μάρκα μ'έκαψες**" (η μάρκα ήταν ο καυτηριασμός δηλ. κάψιμο με πυρωμένο σίδηρο) ίσως αρχικά η φράση να ήταν "**με μάρκα μ'έκαψες**".

Το ρήμα μαρκάρω είναι υστερο λατινικό **MARCARE**, α Γαλλ. *Marquer*, Notare, signare.

Σήμερα επικρατεί το αγγλικό μπραντ (brand) που σημαίνει ακριβώς το ίδιο.

brand (ρημα.)

από το 1400 μ.Χ., "to brand", καυτηριάζω, στιγματίζω, cauterize; stigmatize,"αρχικά από το σημαδεμα των κακοποιων, βλ brand (ουσιαστικό). Σαν μεσο ταυτοποιησης της ιδιοκτησιας από το 1580;

brand (ουσιαστικό)

Σημαινει "διακριτικο σημειο με πυρωμενο σιδηρο, identifying mark made by a hot iron" (1550s) επεξεταθη από 1827 to "ιδιαιτερης κατασκευης αγαθο." και από το 1922 «Brand name».

Σιδέρωμα

Ο στιγματισμένος με αυτόν το τρόπο λέγονταν **σιδερωμένος** και το «**καυτηριάζω**» λέγονταν και «**σιδερώνω**». Ο άξιος να σιδερωθεί λέγονταν «**μούτρο για σιδέρωμα**» και αργότερα απλώς «**μούτρο**», αφου το σημαδεμα γινόταν κυρίως στο πρόσωπο.

¹ Υποκοριστικό του marcus είναι το marcellus σφυράκι. Και οι δυο λέξεις αποτέλεσαν συχνά κύρια Ρωμαϊκά ονόματα.

Μούτρο λέμε σήμερα τον άνθρωπο χαμηλής ηθικής στάθμης και ιδίως αλήτη, απατεώνα ή κακοποιό: ΦΡ: *Μαζεύονται σ' αυτό το καφενείο κάτι μούτρα!* Είναι μεγάλο **μούτρο** μην τον πιστεύεις.

Τα **ΜΟΥΤΡΑ** (πληθ.) θάρρος ή αυτοπεποίθηση που προέρχεται από ηθική αξιοπρέπεια ή κοινωνικό κύρος: *Με τι μούτρα να του ζητήσω πάλι το ίδιο πράγμα; Δεν έχω μούτρα να βγω στην κοινωνία.* **μουτράκλα** η , μεγεθυντικό του ΜΟΥΤΡΟ

Πβλ. ΦΡ: *Εχετε πρόσωπο:* εχετε πιστοληπτική ικανότητα.

Σημάδεμα ή Σήμανση

Ο **σημαδεμένος** ήταν ο **σεσημασμένος**. Σήμερα ο όρος **σήμανση** σημαίνει την υπηρεσία της Αστυνομίας που εντοπίζει και απογράφει τους κακοποιούς συνήθως με λήψη των δακτυλικών τους αποτυπωμάτων. Έτσι μιλάμε περί **σεσημασμένου** κακοποιού δηλ. εντοπισμένου στα γραφεία της Σήμανσης όχι όμως και σημαδεμένου κυριολεκτικά.

Πβλ.

Στη Σήμανση μέ πήγανε,
τή φάτσα μου τήν πήρανε.

Παλιό μουρμούρικο. ΗΛΙΑΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ-ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ σ.46

Σπίλωση

Λέκιασμα, κηλιδωση (μεταφορικως ενν. [Κηλίδωσις](#) του ονοματος, της τιμής, της υπολήψεως καποιου).

Hesychius Lexicogr., <i>Lexicon</i> (Π—Ω).
(1514.) σ π ί λ ο ι · αί ἐν τοῖς ἱματίοις κηλίδες
(1516.) σ π ί λ ο ς · ῥύπος ἱματίου

καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας. οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ **σπιλοῦσα** ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης.

Επιστ. Ιακώβου 3.6

Ετυμολογία

Από το παλαιό ιταλικό **mutria** (θηλυκό που θεωρήθηκε ουδέτερο πληθυντικού του ανυπάρκτου **μούτρο**) με αποβολή του ημιφ. ανάμεσα σε σύμφωνο [r] και φωνήεν (a) (σύγκρινε *τριακόσιοι* > *τρακόσιοι*)

Λέμε όμως

ας πάρει τα **μούτρα** του να μου το πει ο ίδιος, δηλ. ας τολμήσει, αυτή δεν είναι για τα **μούτρα** σου δηλ. για σενα.

Ένας άνθρωπος έχει ένα μούτρο , πρόσωπο , φάτσα . Τα **μούτρα** είναι αντί του «τη μουτρία» .

Ένας άνθρωπος έχει πάντοτε μαζί του το μούτρο του ή τα μούτρα του. «Παίρνω² τα μούτρα μου» δεν σημαίνει λαμβάνω, έχω μαζί μου τα μούτρα μου, αλλά **επαίρω** τα **μούτρα** μου , σηκώνω τα μούτρα μου και τολμώ να δω κάποιον κατά πρόσωπο.

Παράγωγα

Στιγματίας

ο στιγματισμένος, ο σεσημασμένος. Στην αρχαιότητα ήταν σημαδεμένος.

Οι δούλοι έσφραγίζοντο για να αναγνωρίζονται σε περίπτωση που προσπαθούσαν να δραπετεύσουν

(Ει τυγχάνει τις υμών δραπέτης εστιγμένος, άτταγας ούτος παρ' ημίν ποικίλος κεκλήσεται) Αριστοφάνης. Όρνιθες 760-761

... και αν κανείς από έσας τύχη να είναι δούλος ή δραπέτης με το στίγμα σφραγισμένος, θα ονομάζεται σε μας άξιος και τιμημένος

Γρηγόρης Ζώζος -Ancient and Modern Slavery: Information from Books Papyruses Signs Tablettes

Eupolis Comic., Fragmenta (Kock). {0461.001} close
οἶδα δ' Ἀκέστορ' αὐτὸ τὸν στιγματίαν παθόντα· σκῶμμα γὰρ εἶπ' ἀσελγές, εἶτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζε (15) ἐξαγαγὼν ἔχοντα κλοῖον παρέδωκεν Οἶνεϊ. (160.) φημί δὲ βροτοῖσι πολὺ πλεῖστα παρέχειν ἐγὼ καὶ πολὺ μέγιστ' ἀγαθὰ. ταῦτα δ' ἀποδείξομεν.

² Το επαίρω πολλές φορές λέγεται παίρνω κάνοντας ακατανόητες μερικές φράσεις πχ. «Πήρε των ομματιών του» από το «επαίρω τους οφθαλμούς του» δηλ σηκώνω με απελπισία τα μάτια προς τον ουρανό , εκτός αν είναι από το «πήρε τα μάτια του» Δηλ. τα ατομικά του ειδη, τα τσαμασύρια του και εφυγε.

Στίγματα

Στίγματα (ενικός στίγμα) είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται από τους χριστιανούς για να περιγράψει σωματικά σημάδια, πληγές σε θέσεις που αντιστοιχούν στις πληγές σταύρωσης του Ιησού Χριστού, όπως τα χέρια, τους καρπούς, και τα πόδια. Ο όρος προέρχεται από ένα χωρίο στο τέλος της επιστολής του Αποστόλου Παύλου προς τους Γαλάτες, όπου λέει, "εγώ φέρω στο σώμα μου τα σημάδια του Ιησού".

Στίγματα είναι ο πληθυντικός του την ελληνική λέξη **στίγμα**, δηλαδή ένα σημάδι, τατουάζ, ή εμπορικό σήμα, για την ταυτοποίηση ενός ζώου ή σκλάβων. Ένας που φέρει στίγματα αναφέρεται ως **στιγματισμένος** ή **στιγματίας**.

Κανένας από αυτούς τους φανατικούς δεν φέρει στίγματα στους καρπούς (μεταξύ κερκίδας και ωλένης) όπου ήταν και το πιθανότερο σημείο της προσήλωσης. Η επιστήμη θεωρεί υστερικό σύμπτωμα τα στίγματα.

Στη Νεκρώσιμη ακολουθία ψέλνεται :

Εἰκὼν εἶμι τῆς ἀρρήτου δόξης σου, εἰ καὶ **στίγματα** φέρω πταισμάτων· οἰκτεῖρησον τὸ σὸν πλάσμα Δέσποτα, καὶ καθάρισον σὴ εὐσπλαγγνία, καὶ τὴν ποθεινὴν πατρίδα παράσχου μοι, Παραδείσου παλιν ποιῶν πολίτην με.

Στίξη

Αρχ στίξις, τρύπημα, σημάδεμα με βελόνη. Στην γραφή η τοποθέτηση των σημείων στίξης : της τελείας, του κόμματος, της άνω τελείας, του ερωτηματικού κλπ.

Η στίξη ήταν άγνωστη στα αρχαία κείμενα.

Ετυμολογία

Στίγμα το αποτέλεσμα της στίξεως : τρύπημα με βελόνη, ακίδα ή άγκαθι.

Το μέγεθος του στίγματος είναι πολύ μικρό όπως και το μέγεθος του σημείου. Ο στιγματισμός με τατουάζ είναι αυτός που χρησιμοποιεί την στίξη του δέρματος κυριολεκτικά.

Η στίξη κατάντησε να σημαίνει και σημάδεμα.

Πβλ. Τα σημεία στίξης. Τέλεια, κόμμα κλπ της κοινής Ελληνικής. Η αρχαία τα αγνοούσε. Βλ. [ΟΡΘΟΤΟΜΩ](#)

Εγκυκλοπαιδικά

Στο Βυζάντιο ο **στιγματισμός*** επιβάλλονταν σαν ποινή.

Ήταν η επισήμανση ότι κάποιος είναι κακούργος.

Ο στιγματισμός-ποινή γίνονταν **δια πυρός και σιδήρου**.

Μεταφορικά ΦΡ: Ο Πρόεδρος **στιγματίσει** την επονείδιστη συμπεριφορά του καταχραστή, δημοσίως ή **καυτηρίασε** την στάση του υπουργού. Πρόκειται για ανόητη μεταφορά. Αντί να καυτηριάσει τον ίδιο τον υπουργό ή τον καταχραστή.

Το παλιό καλό καιρό ο στιγματισμός και καυτηριασμός γινόταν κυριολεκτικά επί δικαίων και αδικών. Τώρα μας φάγανε τα μεταφορικά. Ίσως αν μαρκάραμε με πυρωμένο σίδηρο τους καταχραστές θα μας χαρακτήριζαν απάνθρωπους αλλά θα μειώναμε το δημόσιο χρέος.

Η μέθοδος εφαρμόζονταν από τα πολύ παλιά χρόνια όπως μαρτυρούν τα Αρχαία κείμενα

Οι αρχαίοι στιγματίζαν τα ζώα με πυρωμένο σίδηρο για να αποδεικνύουν την ιδιοκτησία.

Ο **βουκέφαλος**, ο **κοππατίας**, ο **σαφόρας** ήταν χαρακτηρισμοί ίππων, αλόγων που πήραν το όνομα τους από τέτοιο σημάδεμα. Περισσότερα στο λήμμα **άλογο** στο βιβλίο του ΑΕΝΑΟΝ : «ΒΡΕ ΖΩΟΝ!»

Σχολιο: ο αστιγματισμός δεν είναι η ελλειψη στιγματισμού, όπως αλώβητος δεν είναι ο μη λεπρός. Αστιγματισμό εννοούμε τη διαθλαστική εκείνη ανωμαλία κατά την οποία, λόγω του σχηματισμού στον αμφιβληστροειδή δύο ειδώλων, κάθετων μεταξύ τους, ο ασθενής βλέπει παραμορφωμένα και θολά τα διάφορα αντικείμενα.

Οι Έλληνες έμαθαν το τατουάζ από τους Πέρσες, οι Ελληνίδες ήταν γοητευμένες από την ιδέα του τατουάζ ως εξωτικό σήμειο ομορφιάς.

Οι Ρωμαίοι υιοθέτησαν τατουάζ από τους Έλληνες.

Ρωμαίοι συγγραφείς, όπως ο Βιργίλιος, Σενέκας, και Γαληνός ανέφεραν ότι πολλοί δούλοι και εγκληματίες στιγματιζόντουσαν.

Δεν είναι εύκολο να διακρίνει κανείς πότε ο στιγματισμός ήταν εκούσιος (τατουάζ) και ποτε ακούσιος (ποινή, διαπομπευση).

Πχ. Ο Λυσίας αναφέρει « είσπέμπουσι γάρ εις την βουλήν την πρό των τριάκοντα βουλευούσαν Θεόκριτον τόν τοῦ Ἐλαφοστίκτου καλούμενον»

Φαίνεται ότι πατερας αυτού του Θεοκριτου ήταν στιγματισμενος με την εικονα ενός ελαφιου.

Και ο σχολιαστής προσθέτει : "**Deermark: birth-mark or tattoo, indicating a foreign or servile origin.**"

W.R.M. Lamb, M.A. Cambridge, MA, Harvard University Press; London, William Heinemann Ltd. 1930.

Μια νομική επιγραφή από την Έφεσο αναφέρει ότι κατά τη διάρκεια της πρώιμης Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας όλοι οι σκλάβοι που εξάγονταν στην Ασία, είχαν στίγμα με τις λέξεις «φόρος εισεπράχθη».

Έλληνες και Ρωμαίοι χρησιμοποιούσαν τον στιγματισμό ως τιμωρία.

στις αρχές του τέταρτου αιώνα, όταν ο Κωνσταντίνος έγινε Ρωμαίος Αυτοκράτορας και νομιμοποίησε τον χριστιανισμό, απαγόρευσε τατουάζ στο πρόσωπο, το οποίο ήταν σύνηθες για τους στρατιώτες, και μονομάχους.

Ο Κωνσταντίνος πίστευε ότι το ανθρώπινο πρόσωπο ήταν μια αναπαράσταση της εικόνας του Θεού και δεν θα πρέπει να είναι παραμορφωμένο ή μολυσμένο.

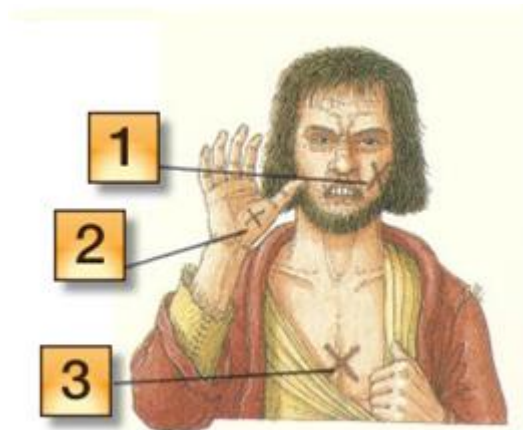
όμως

38. Στην ελληνική αρχαιότητα στιγματίζαν για καταφρόνηση τά μέτωπα των αιχμαλώτων (Πλούταρχος, Περικλής, 26).

154.217

Εικόνες

1 ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΤΙΓΜΑΤΩΝ

2 ΣΤΙΓΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΜΗ

3 ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΙΓΜΑΤΙΣΜΟΥ

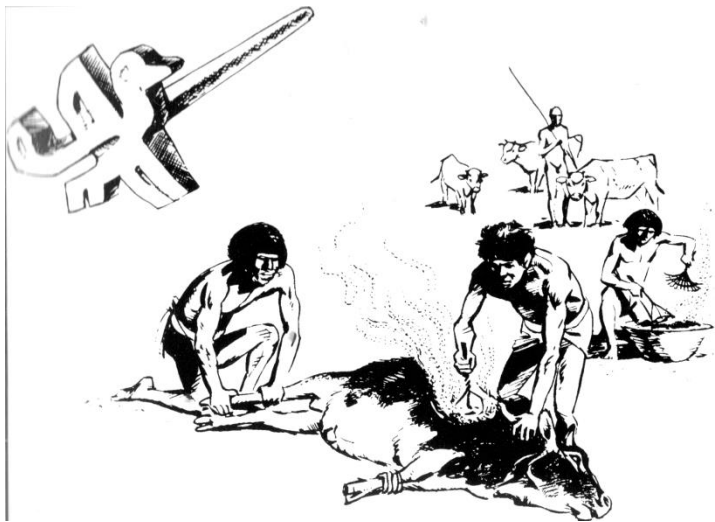

4 ΣΤΙΓΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΟΥΛΟΥ

Μαρκάρισμα δούλου για να αποδείκνυεται η ιδιοκτησία.

5 ΜΑΡΚΑΡΙΣΜΑ ΖΩΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

2323.19

Στην αρχαία Αιγύπτο για να αποφεύγουν τις ζωκλοπές, που ήταν συχνό φαινόμενο στα αγροκτήματα, οι ιδιοκτήτες μαρκάρizαν τα ζώα. Τα έπιαναν με θηλιές, τους έδεσαν τα πόδια και τα σημάδευαν με πυρωμένο σίδηρο, ενώ οι γραφείς μετρούσαν με προσοχή τα ζώα του κοπαδιού.

Φράσεις

Δια πυρός και σιδήρου

Για την ετυμολογία δεξ ΑΕΝΑΟΝ-ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ-σίδηρος

Η φράση αυτή λέγεται σήμερα με γενικότερη σημασία : τον τιμωρησαν με βιαία και απανθρωπα μέσα. Με πυρπολήσεις και σφαγές 2087.273

Είναι μεγάλη μάρκα

Μάρκα μ'εκαψες

Τραγούδι

Αυτός που σπέρνει δάκρυα και πόνο
θερίζει την αυγή ωκεανό
μαύρα πουλιά τού δείχνουνε το δρόμο
Κι έχει τη **ζωγραφιά κοντά στον ώμο,**
σημάδι μυστικό και ριζικό
πως ξέφυγε απ' τον Άδη κι απ' τον κόσμο

Μάνος Ελευθερίου -Τα λόγια και τα χρόνια

Επώνυμο

Η ποινή του στιγματισμού μας άφησε τα επώνυμα **Σιδερωμένος, Καμένος**. αλλά πιθανότατα και ο **Κεκαυμένος** (καυτηριασμένος, καμένος με σίδηρο), ο γνωστός βυζαντινός συγγραφέας του «Στρατηγικού» να είχε κάποιο πρόγονο τιμωρημένο με καυτηριασμό.

Παρωνύμιο του Νικάνωρος : Νικάνωρ ο **Στιγματίας**. Ο άνθρωπος ούτε στιγματισμένος ήταν ούτε τατουάζ έκανε. Απλώς στα συγγράμματά του επολυλόγησε περι των στιγμών δηλ. των σημείων στίξης.

Eustathius Thessalonicensis Philol. et Scr. Eccl., *Commentarii ad Homeri Iliadem*

είμαρμένην φασίν, ὡς τῆς εἵμαρμένης Διὸς λεγομένης, καθὰ καὶ τοῖς Στωϊκοῖς ἔδοξεν. ὅθεν καὶ περιέσπων τινὲς τὸ «βουλή», ἐν οἷς καὶ Νικάνωρ ὁ Στιγματίας ἐπικληθεὶς, διότι ἐπολυλόγησε περὶ στιγμῶν, λέγοντες ὅτι γέγονασι ταῦτα τῆ βουλή τοῦ Διός. τινὲς δὲ βουλήν Διὸς εἶπον τὸ τὴν γῆν, ὡς καὶ ὁ Εὐριπίδης (15) ἐν Ὀρέστη μυθολογεῖ, κουφίσαι βαρουμένην τῷ τῶν λαῶν φόρτῳ κατὰ τὴν αὐτῆς αἴτησιν. οὗ χάριν, φασί, τὸν τε Θηβαϊκὸν τὰ πρῶτα συνεστήσατο πόλεμον καὶ μετ' ἐκείνον συνήγαγεν ἐπὶ φθορᾷ Τρῶας καὶ Ἑλλήνας, Μώμου,

Λογοτεχνία

Οι τρεις σωματοφύλακες

Στο μυθιστόρημα αυτό του Αλ. Δουμά η Μυλαίδη -(Λαίδη Ντε Γουίντερ) που το παίζει αριστοκράτισσα αποκαλύπτεται ότι ήταν μια σημαδεμένη πόρνη. Είχε ένα κρίνο από πυρωμένο σίδηρο* στο ώμο της που βέβαια τον έκρυβε επιμελώς.

Στην εικόνα το στίγμα μοιάζει με τατουάζ. Οι δημιοι δεν έχαναν τον καιρο τους ζωγραφίζοντας τατουάζ.

Το μαρκάρισμα με πυρωμένο σίδηρο είναι και πιο ταχύ και πιο κτηνώδες.

Η εικόνα αυτή από την ταινία «Οι τρεις Σωματοφύλακες» δείχνει τον δήμιο της Λίλης (Lile) να μαρκάρει την αξιότιμον Λαίδη ντε Γουίντερ με το πυρωμένο σίδηρο που έχει τον βασιλικό κρίνο (κρατικό έμβλημα).

Η δουλειά γίνεται δημοσίᾳ και επί ικρώματος.

Μιχαήλ Στρογκώφ

Michel Strogoff était aveugle. (Page 236.)

Ο ταχυδρόμος του Τσάρου Μιχαήλ Στρογκώφ τυφλώνεται από τον ηγέτη των Τατάρων Ιβάν Ογκάρεφ **δια πύρος και σιδήρου**. Του κρατούν μπροστά στα μάτια ένα πυρωμένο ξίφος που εξατμίζει κάθε υγρό του ματιού και προκαλεί τύφλωση. Ευτυχώς που το παλληκάρι είχε βάλει τα κλάματα και έτσι έσωσε τα μάτια του ... κι έζησαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

Ιουλίου Βερν -Μιχαήλ Στρογκώφ

Αναφορές

Το στιγμή είναι ανεξίτηλο.

Πριχού νά γίνη τό κακό καί τελειωθή τό πράμα,
Πρέπει νά σέβεται κανείς νά μή γενή τό σφάλμα
μα σά γενή τό σφάλσιμο, καλό ποτέ δέν κάνουν,
Χίλια σαπούνια καί νερά τό **στίμα** δέν τό βγάνουν.

Πριχού = πριν
Σέβεται = φροντίζει
Στίμα = στίγμα
2015.119

Οι εσφραγισμένοι της Αποκάλυψης και της μετέπειτα πασάλειψης

Είναι γνωστό ότι οι αρχαίοι σφράγιζαν τους δούλους. Έτσι ο συγγραφέας της Αποκάλυψης θεώρησε απόλυτα φυσικό να σφραγισθούν και οι δούλοι του θεού.

καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα **σφραγίδα** θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, 3 λέγων, μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα ἄχρι **σφραγίσωμεν** τοὺς **δούλους** τοῦ θεοῦ ἡμῶν **ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν**. 4 καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν **ἐσφραγισμένων**, ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραὴλ: 5 ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες **ἐσφραγισμένοι**,

έκ φυλῆς Ἰρουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες, 6 ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Νεφθαλίμ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες, 7 ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Λευὶ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰσσαχάρ δώδεκα χιλιάδες, 8 ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν δώδεκα χιλιάδες **ἐσφραγισμένοι**.

Σήμερα η ίδια σήμανση γίνεται με το Ἅγιο Μύρο: ο ιερέας του αλείφει όλα τα μέλη του σώματός του νηπίου που βαφτίζει, το κεφάλι, τα πλευρά, τα χέρια, τα αφτιά, τα πόδια, το στόμα και λέει: **“Σφραγίς** δωρεάς Πνεύματος Αγίου. Αμήν”. Δηλαδή βεβαίωση και επισφράγιση, ότι αυτός που βαπτίσθηκε έλαβε τις δωρεές και τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος. Είναι μια σπάνια περίπτωση που η σήμανση έχει τιμητικό χαρακτήρα για τον στιγματία. Ο στιγματίας όντας πιτσιρίκι δεν νοιώθει την σφραγίδα του δούλου. Ο ανάδοχος (ο νονός) όμως παραδίδει στους γονείς το παιδί **«βαπτισμένο και μυρωμένο»** που καταχαίρονται για την δουλεία και το πασάλειμμα του βλασταριού τους.

Αυτοστιγματισμός Σαρακατσάνων

Οι παλαιοί Σαρακατσάνοι έκαναν στο μέτωπό τους, στη μπάλα, ανάμεσα στα φρύδια ένα σταυρό που τον εκαναν με **στιγματισμό** (tatouage). Το κανανε για προφύλαξη, για καλό ή για ομορφιά.

Αγγελική Χατζημιχάλη - ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΟΙ

Το τατουάζ (το){άκλ.} ελλην. **Δερματοστιξία**^{1083.29}

1. η χάραξη τής επιδερμίδας με ειδικά εργαλεία με μικρά επιφανειακά τρυπήματα και έκχυση ανάλογων ποσοτήτων χρωστικών ουσιών, ώστε να εντυπώνονται πάνω στο δέρμα ανεξίτηλα σχέδια, γράμματα κ.λπ.: κάνω τατουάζ στο μπράτσο 2. (γενικότ.) η προσωρινή αποτύπωση στο δέρμα σχεδίων, γραμμάτων κ.λπ. 3. (συνεκδ.) το σχέδιο που χαράσσεται ή αποτυπώνεται πάνω στην επιδερμίδα: μεγάλο ή μικρό.' πολύπλοκο .· εντυπωσιακό ~. Επίσης τατού (άκλ.).

Συνήθως γίνεται εθελουσίως. Ακούσια γίνονταν στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκεντρώσεως με στίξη ενός αριθμού στο μέσα μέρος του πήχεως των αιχμαλώτων.

ΑΟΥΣΒΙΤΣ

Ο Ξέρξης μαστιγώνει και στιγματίζει τον Ελλήσποντο

Και δὴ ἐζευγμένον του πόρου επιγε-
νόμενος χειμῶν μέγας συνέκοψέ τε
ἐκεῖνα πάντα και διέλυσε. Ὡς δ' ἐ-
πύθετο Ξέρξης, δεινά ποιούμενος
τον Ἐλλήσποντον ἐκέλευσε τριηκο-
σίας ἐπικέσθαι μάστιγι πληγας και
κατεῖναι ἐς το πέλαγος πεδέων ζεύ-
γος. Ἦδη δὲ ἤκουσα ὡς και **στιγέ-
ας** ἀμα τούτοισι απέπεμψε **στιξο-
ντας** τον Ἐλλήσποντον. Ἐνετέλλετο
δέ ὦν ραπίζοντας λέγειν βάρβαρα τε
και ἀτάσθαλα· «Ὡ πικρόν ὕδωρ, δε-
σπότης τοι δίκην ἐπιτιθεῖ τήνδε, ὅτι
μιν ἠδίκησας ουδέν προς ἐκείνου
ἀδικον παθόν. Και βασιλεύς μὲν
Ξέρξης διαβήσεται σε, ἦν τε σύ γε
βούλτι ἦν τε μη.

Ὅταν πλέον εἶχε ζευχθεῖ ο Ἐλλησπο-
ντος ενεσκηψε καταιγίδα που τα διέ-
λυσε ὅλα. 5. Ὅταν το ἔμαθε αὐτό ο
Ξέρξης, οργίστηκε και διέταξε να δώ-
σουν στον Ἐλλήσποντο τριακόσια μα-
στιγώματα και να ρίξουν στο πέλαγος
δύο χειροπέδες. Ακουσα επίσης, ὅτι
ἔστειλε και **στιγματιστές** για να στι-
ξουν (να στιγματίσουν) τον Ἐλλήσπο-
ντο, και διέταξε αὐτούς που τον ράπι-
ζαν να λένε τα ακόλουθα βάρβαρα και
απαράδεκτα λόγια: «Ὡ πικρό νερό, ο
ἀρχοντάς μας σου ἐπιβάλλει αὐτή την
τιμωρία, διότι τον ἔβλαψες χωρίς να
σε ἀδικήσει. Και ο βασιλιάς Ξέρξης θα
σε διαβεί είτε το θέλεις είτε δεν θέ-
λεις»

Με αὐτόν τον τρόπο τιμώρησε αὐτή
τη θάλασσα και στη συνέχεια διέταξε
να αποκεφαλίσουν τους ἀνθρώπους,
που εἶχαν ἐπιστατήσει στη ζεύξη του
Ἐλλησπόντου». Πβλ. την ΦΡ ἔκανε μια
τρύπα στο νερο!.

Ηροδοτος - Ιστορια - Πολυμνια -Η 35

Στιγματισμοί από την Α.Μ.

ἄλλοι αυτοτοκράτορες πρόσταζαν να χαρακτηί στο πρόσωπο τοῦ ἐχθροῦ τους λέξη ἢ
φράση υβριστική ἢ ὄνειδιστική. Καθώς ὁ στιγματισμός ἦταν ἀνεξίτηλος. Τό θυμα ἐ-
μεναε δια βίου δακτυλοδεικτούμενο. Ὁ Κωνσταντινος ΣΤ', πού ἀνέβηκε στον Θρόνο
τό 782, ἀνήλικος ἀκόμα ακολουθώντας τις ὁδηγίες τῆς μητέρας του Εἰρήνης,
«ἀνέγραψε» στο πρόσωπο πολλων ἀρχόντων τῆ λέξη «ἐπίβουλος» πλάι στο ὄνομά
τους. Εἶχαν προηγηθῆ

εκτυφλώσεις, γλωσσοτομίες ἄλλων κρατουμένων - «καί τόν μεν Νικηφόρον δεινῶς
ἐτύφλωσε, Χριστόφορον δέ και Νικήταν, Ανθιμον και Εὐδόκιμον ἐγλωσσοκόπησε
σύν αὐτοῖς δέ καί Ἄλέξιον ἐτύφλωσε πεισθεῖς ταις μητρικαῖς εἰσηγήσεσι τούς δέ
'Αρμενιακούς χειρωσάμενος και πολέμω τροπωσάμενος, τούς ἀρχοντας αὐτων
ἐποινάλισεν, ἐπιγράψας σὺν τῷ πρόσωπόν των μέλανι κεντητῶ «Ἄρμενιακός
ἐπίβουλος» ('Ἐπιλογή Ἱστοριῶν., Ἑλληνικά Ἀνέκδοτα. Ἐκδ. J. A. Cramer, 1839)

154

Στιγματίαι

Δούλαισιν ὠστιζομένη **στιγ-
ματίαις** θ', ἀρπαλέως
ἀραμένη ταῖσιν ἑμαῖς

Μέ παλιόδουλους σπρωχτήκαμε και δουῖλες. Σα γεμίσαμε πια
τέλος τα σταμνια και τα πήραμε στον ὦμο, τρέξαμε ἤρθαμε γορ-
γά μέ νερό,
στις πατριώτισσες να φέρουμε βοήθεια πού ζητοῦνε να τις ρί-

δημότισιν καομέναις
φέρουσ' ὕδωρ βοηθῶ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ 331

ξουν ατή φωτιά.

Μαζικοί στιγματισμοί

Το 1349, ο τσάρος (κράλης) Ντουσάν της Σερβίας εφάρμοσε ιδιαίτερα σκληρή νομοθεσία (Zakonik) εναντίον των «αιρετικών», οι οποίοι πιθανώς ήταν κυρίως οι **Βογομίλοι**: Οι αιρετικοί έπρεπε να **στιγματιστούν** με **πυροσφραγίδα** και να εκδιωχθούν από τη χώρα (άρθρο 10).

Στα θηρία!

Βάσει των τίτλων η' του ΜΗ' Βιβλίου και ιστ' του Θ Βιβλίου του Ιουστ. κώδικος
ἐπί μέν εντίμου φονεύσαντος, δεπορτατίων και τελεια δήμευσις,
επι δε τῶν εὔτελῶν, ξίφει και θηρίοις παραδοθηῆναι.*

342.200 [224] (φωτιος)

ΣΧΟΛΙΟ: η **παράδοση θηρίοις** δεν γινονταν βεβαια εν κρυπτῶ, αλλά στο αμφιθεατρο επευφημούντος του πλήθους.

*)**δεπορτατίων**, ωνος (ὀ) , ἡ δεπορτατίων, ὄνος, ή, the Latin deportatio = εξορία, απένεξις, exile, banishment.

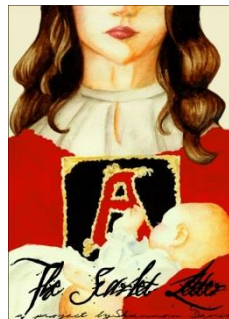
bollare d'infamia

Μάρκα ατιμίας

Το σημείο γενικής περιφρόνησης. Προέρχεται από τη χρήση στιγματισμου με φωτιά, στο μέτωπο ή σε άλλο μέρος του σώματος του δράστη, με ένα γράμμα της αλφαβήτου, μια επαίσχυντο σύμβολο του έγκληματος. Εβαζαν ένα "F" (fugitivus) που ήταν το σήμα των λιποτατών στην αρχαία Ρώμη, το "A" (adultera)

Το κοκκινο A το φέρνει στο στήθος η πρωταγωνιστρια ή του "The Scarlet letter " η Nathaniel Hawthorne (1804-1864), ένα μυθιστόρημα σε μια πουριτανική αποικία της Αμερικής, στη Βοστώνη του δέκατου έβδομου αιώνα που γυριστηκε δυο φορες ταινια

9791.17

Κεφάλαιο 2 Ο σίδηρος

104

Σημασία:

Σκληρό μέταλλο (ατομικός αριθμός 26) που χρησιμοποιείται από τη μεταλλουργία για την κατασκευή αντικειμένων με αυξημένη αντοχή και σκληρότητα

Άλλες σημασίες

- * Επί εσχάτων η συνεκδοχή το σίδηρο ή η λαμαρίνα σημαίνουν το πλοίο. Στους απωτέρους χρόνους η συνεκδοχή ήταν τα **κάλα** = τα ξύλα.
- Το φύλλο σιδήρου λέγεται **λαμαρίνα** Πβλ. Ν. Καββαδία Κουροσίβο : «η λαμαρίνα, η λαμαρίνα όλα τα σβήνει» αλλά και την συνήθη φράση «δάγκωσε τη λαμαρίνα»
- Η λαμαρίνα από το ιταλικό λαμιέρα (lamiera) από τα lama = Λατινικό lamina λεπίδα, φύλλο μετάλλου από όπου και το **laminarius**, μέταλλο σε φύλλα,οπλισμός, θωράκιση, Περιλαίμιο εκ σιδήρου.
Με κάποια επίδραση από το marina: ναυτικό, έγινε λαμαρίνα.

τα όπλα, τα άρματα:

Πβ.
Τ' αντρειωμένου τ' άρματα
δε πρέπει να πουλιώνται,
μόν' πρέπει μπρος στην εκκλησιά
και εκεί να λειτουργιώνται.

Πρέπει να κρέμονται ψηλά
σε πύργο αραχνιασμένο,
να τρώει σκουριά το **σίδηρο**
κι η γη τον αντρειωμένο.
[Δημοτικό](#)

Οι σφαίρες

Θα φάει η μύγα **σίδηρο** και το κουνούπι ατσάλι

Η φυλακή

Εκείνοι μες τα **σίδερα** κι οι άλλοι μες το χώμα.

Και

Μπήκαν στα **σίδερα** και στη φωτιά,
κουβέντιασαν με τα λιθάρια,
κεράσανε ρακί το θάνατο
στο καύκαλο του παππουλή τους

[Ρίτσος - Ρωμιοσύνη](#)

Το σίδερο

του σιδερώματος των ρούχων

Το σιδερικό

το πιστόλι

Τα δεσμά

*Είναι για τα **σίδερα** = είναι για δέσιμο . Σιδηροδέσμιους κρατούσαν τους τρε-
λούς στο μεσαιώνα και τους διαπόμπευαν στα πανηγύρια. Ίδιο νόημα έχει η
φράση «Είναι για τα πανηγύρια» .*

Δυνατό

Το **σίδερο**, νοούμενο ως επίθετο, είναι συνώνυμο του ανθεκτικού, ισχυρού
πχ. Μπράτσο σίδερο. Ενν. μπρατσο σαν σιδερο.
Πβλ. φ στήθος μάρμαρο, καρδιά πέτρα

Εγκυκλοπαιδικά:

Ο Σίδηρος όπως και ο χαλκός ήταν τόσο χρήσιμο και καταλυτικό για την εξέλιξη του ανθρώπου που οι αρχαιολόγοι χώρισαν τις αρχικές περιόδους σε εποχή του **χαλκού** και εποχή του **σιδήρου**.

Κατά την πρώτη περίοδο δεν γνώριζαν το **σίδηρο**, ενώ γνώριζαν το **χρυσό** τον **Άργυρο** το **χαλκό** και το **μόλυβδο**.

Τότε την πιο σκληρή ύλη, που χαράσσει τις άλλες, ενώ η ίδια δεν χαράσσεται από καμμία, την έλεγαν **αδάμαντα**, που θα πει αδάμαστος, κι έλεγαν **αδάμαντα** το **χαλκό**, αφού αυτή ήταν η σκληρότερη ύλη που ήξεραν. Αυτό δείχνει η έκφραση του Ψευδησιόδου **χλωρός αδάμας**, που υπονοεί τον πράσινο, κατά την οξείδωση του, χαλκό και που είναι μια επιβίωση από χρόνια πολύ αρχαιότερα του Ψευδησιόδου.

Ετυμολογία:

Κατά την άκμή των Αχαιών και την εξάπλωσή τους στις Μικρασιατικές χώρες, που έγινε και για την ανάζητηση μετάλλων, όπως τώρα γίνονται πόλεμοι για τα πετρέλαια, οι Έλληνες γνώρισαν το σίδηρο ασφαλώς μαζί με κάποια κατεργασία του, και τονώνομασαν στην αρχή χαλκόν σαν το άλλο μπόλικο και σκληρό μέταλλο που ήξεραν, από τότε έμεινε ο τεχνίτης του σιδήρου να λέγεται **χαλκεύς** και στον Όμηρο και στους μεταγενεστέρους. Γρήγορα όμως παρατήρησαν ορισμένα ιδιαίτερα γνωρίσματα του ενός από τους δυο χαλκούς. Ο καινούργιος δεν έλιωνε ποτέ, σκούριαζε αλλιώς και λαμβανόταν από το μέταλλευμα πολύ δύσκολα, ήταν πολύ δυσκατέργαστος, και σκληρυνόταν εντυπωσιακά, όταν τον βουτούσαν πυρακτωμένο στο νερό, ενώ ο παλιός δεν σκληρυνόταν καθόλου. Τους βουτούσαν δε στην αρχή και τους δύο μόνο για γρήγορο κρύωμα, κι έδωσαν στο δεύτερο χαλκό το αντιδιασταλτικό επίθετο **σίδαρος** ή ιωνιστί **σίδηρος** [ενν. χαλκός].

Στα ελληνιστικά χρόνια το **νικέλιο** λεγόταν **άνιωτος σίδηρος**, δηλαδή ανοξειδωτος, για να διακρίνεται από τον οξειδούμενο πραγματικό σίδηρο. Έτσι λοιπόν άρχισαν και οι δύο προϊστορικοί χαλκοί να λέγονται **χαλκός** και **σίδηρος χαλκός**, έπειτα ο δεύτερος μόνο **σίδηρος**, το ήχοποίητο επίθετο **σίδηρος** ανήκει στην κατηγορία εκείνων που λήγουν σε **-αρος** ή **-ηρος**: νεαρός, στιβαρός, σοβαρός, ύδαρος, σθεναρός, λιπαρός, γεραρός, μυσαρός, πλαδαρός και φάληρος, πολύηρος, πονηρός, μοχθηρός, όχληρος, σκνηρός, αυχηρός, λυπηρός, γοηρός, σταθηρός. Η ρίζα του **σίδ** θεμελιώνει και το ρήμα **σίζω**, που θα πει **τσιτσιρίζω** ή **τζιτζιρίζω**. Δηλαδή **σίδηρος χαλκός** θά πη **τσιριχτός χαλκός**, ο χαλκός που τσιτσιρίζει πολύ χαρακτηριστικά και κυρίως διαμορφώνεται σε σκληρό σώμα ακριβώς μ' αυτό το τσιτσιρίσμα. Στους αρχαίους έκανε μεγάλη έντυπωση το ότι, όταν βουτήξουμε στο νερό πυρακτωμένους το χαλκό και το σίδηρο, ο μέν χαλκός κάνει έναν ασθενικό θόρυβο και τελειώνει, και δεν σκληρύνεται μ' αυτό καθόλου, ο δέ σίδηρος χαλάει τον τόπο στο τσιτσιρίσμα —*μεγάλα ίαχει το τοῦ σιδήρου κράτος*, δηλαδή η δύναμή του, κατά τον Όμηρο— και δεν λείπει να σταματήσει

καί σκληρύνεται,. Μ' ένα τέτοιο όνομα οι αρχαίοι αναφερόταν στήν εντελώς ιδιαίτερη κατεργασία του σιδήρου, τή λεγομένη **βαφή σιδήρου**, το προοδευτικό δηλαδή βούτηγμα τοῦ κατεργασμένου καί πυρακτωμένου σιδήρου στο νερό, μέ τό όποιο αποκτάει μιά ασόλινη επίστρωση πολύ σκληρότερη από τή λοιπή μάζα του.

Λέει ό Ομηρος στην Οδύσσεια:

*Ὡς δ'δτ' ἀνήρ χαλκεύς πέλεκυν μέγαν ἤέ σκέπαρνον
ἐν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα φαρμάσσων'
τό γαρ αὐτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν.*

358.2.1

Ξενόγλωσσα

Ιταλικά fero,

Αγγλικά iron

Γαλλικά fer > bras de fer, chemin de fer

Τυρκικά demir > επων. Δεμερτζής, Ναλμπάντης : σιδεράς, Τοπωνύμιο : Δεμιρ ισάρ : Σιδηρόκαστρο.

Παραγωγή

Σιδηρόδρομος

Σιδηροδέσμιος

Σιδερογοροθιά

Σιδερώστρα

Εικόνες

Μπισμαρκ -Ο σιδηρους καγκελάριος

2 . -Η Σιδηρά κυρια και η σιδηρά κόρη

[Η Μαργκαρετ Θάτσερ.](#)

ΣΙΔΗΡΑ ΚΟΡΗ

Συσκευή που για χρόνια πιστευόταν ότι ανήκε στη μυθιστορηματική φαντασία ή σε λαϊκούς θρύλους. Οι πόρτες της κατακόρυφης σαρκοφάγου, διέθεταν καρφιά στις εσωτερικές τους επιφάνειες.

Ανοιγαν από μπροστά για να μπει το θύμα μέσα στη συσκευή, κι όταν έκλειναν τα καρφιά έβλαπταν ανεπανόρθωτα τα ζωτικά όργανα του ανθρώπου. Τα καρφιά ήταν σχετικώς κοντά, για να μην αποβούν τα τραύματα μοιραία αμέσως, το θύμα σφάδαζε από τον πόνο και πέθαινε από αιμορραγία μερικές ώρες αργότερα. Υπήρχαν ειδικά τοποθετη-

μενα καρφιά που είχαν τοποθετηθεί επίτηδες για να βγάζουν τα μάτια του θύματος. Η πρώτη σιδηρά κόρη βρέθηκε το 1800 σε κάστρο της Νυρεμβέργης. Μια παραλλαγή που ανακαλύφθηκε στην Ισπανία είχε τη μορφή της Παρθένου Μαρίας.

3. Σιδερα σιδερωματος

Φράσεις:

Η σιδηρα κυρία

Η Μαργκαρετ Θάτσερ. Πρωθυπουργος του Ην. Βασιλειου.

Η Μάργκαρετ Χίλντα Θάτσερ, Βαρόνη Θάτσερ (13 Οκτωβρίου 1925 – 8 Απριλίου 2013, πλήρες όνομα Margaret Hilda Thatcher), Λαίδη του Τάγματος της Περικνημίδας, Μέλος του Τάγματος της Αξίας, Μέλος του Συμβουλίου Επικρατείας του Ηνωμένου Βασιλείου, Μέλος της Βασιλικής Εταιρείας, αργότερα Βαρόνη Θάτσερ και μέλος της Βουλής των Λόρδων, ήταν αρχηγός του Συντηρητικού Κόμματος του Ηνωμένου Βασιλείου από το 1975 ως το 1990 και Πρωθυπουργός της χώρας από το 1979 ως το 1990. Ήταν η πρώτη και μόνη ως σήμερα γυναίκα που κατέλαβε αυτές τις δύο θέσεις.

Επιδραση από την προσωνυμία του Μπίσμαρκ.

Ο σιδηρούς Καγκελάριος

Ο Όττο Έντουαρντ Λέοπολντ, πρίγκιπας του Μπίσμαρκ, Δούκας του Lauenburg (1 Απριλίου 1815 - 30 Ιουλίου 1898), υπήρξε ένας από τους πιο σημαντικούς Γερμανούς πολιτικούς του 19ου αιώνα. Ως Υπουργός-Πρόεδρος της Πρωσίας από το 1862 ως το 1890, πραγματοποίησε την ενοποίηση της Γερμανίας. Από το 1867 ήταν ο Καγκελάριος της Βόρειας Γερμανικής Συνομοσπονδίας. Όταν ιδρύθηκε η Γερμανική Αυτοκρατορία το 1871, έγινε ο πρώτος της Καγκελάριος (Reichskanzler). Έμεινε στην ιστορία γνωστός ως «Σιδηρούς Καγκελάριος».

Το σιδηρουν παραπέτασμα

Η έκφραση αυτή αποδίδεται στον Ουίνστον Τσώρτσιλ και χρησιμοποιήθηκε από τις δυτικές κυβερνήσεις κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου για να προπαγανδίσει την απαγόρευση ελεύθερης επικοινωνίας των δορυφόρων της ΕΣΣΔ (ανατολικό μπλοκ) με τον υπόλοιπο κόσμο, προκειμένου οι πολίτες τους να παραμένουν στο εσωτερικό τους και οι μη ελεγχόμενες πληροφορίες να μένουν απ' έξω.

Συχνά όμως το «σιδηρούν» παραλείπεται πχ. Ηρθαν προσφυγες από τις χωρες του παραπετάσματος.

Το σιδηρούν προσωπειον

Το "Σιδηρούν Προσωπειόν", γνωστό και ως "Ο Άνθρωπος με τη Σιδερένια Μάσκα", αποτελεί το τελευταίο μέρος του ιστορικού μυθιστορήματος του Αλέξανδρου Δουμά "Ο Υποκόμης της Βραζελόνης", που εκδόθηκε σε σειρές το διάστημα 1847-1850. Η υπόθεση του έργου βασίζεται σε ιστορικά γεγονότα, τα οποία αποτελούν μονάχα τη βάση του έργου, ενώ η πλοκή είναι προϊόν της φαντασίας του συγγραφέα.

Σιδηρούν προσωπειον (L' homme au masque de fer). Μυστηριώδες πρόσωπο φυλακισμένο από το 1679 στο φρούριο Πινιερόλ, το 1694 στο νησί της Αγίας Μαργαρίτας και τέλος στη Βασιλίη όπου και πέθανε το 1703. Είχε υποχρέωση να καλύπτει το πρόσωπό του με προσωπίδα από μαύρο βελούδο (και όχι από σίδηρο όπως θεωρούσαν). Διαδόθηκε ότι ήταν ο έφορος Φουκέ ή ο δίδυμος αδελφός του Λουδοβίκου ΙΔ κ.α. Τελικά αποδείχθηκε ότι επρόκειτο για τον κρατικό γραμματέα Ματτιόλι ο οποίος είχε κατηγορηθεί για προδοσία και είχε συλληφθεί κατά διαταγή του Λουδοβίκου.

Βλ. και 77.128 "Ποιος ήταν ο άνθρωπος με το Σιδηρούν Προσωπέιο;"

Δια πυρός και σιδήρου

Δια πυρός και σιδήρου δηλαδή με πυρωμένο σίδηρο στιγματίζαν τους παραβάτες του νόμου στο μεσαίωνα. Όπως μαρκάριζαν τα άλογα οι αρχαίοι και οι καουμπόηδες.

Βλ. [ΑΕΝΑΟΝ - Διαπομπευση - Στιγματισμος](#)
Η φραση κατάντησε να σημαίνει εξολόθρευ-

ση του εχθρού.

Το ίδιο το εργαλείο του στιγματισμού λέγονταν σίδηρο και ο στιγματισμός **σιδέρωμα**. Το σιδέρωμα γινόταν και στο πρόσωπο από εκεί η φράση **μούτρο για σιδέρωμα** (αξίος διαπομπευσης) που καταληξε σε σκέτο μούτρο ή μαρκα!

Μπρα ντε φερ

Παιχνίδι ανάμεσα σε δύο ανθρώπους (ή άλλα οντα βλ. εικονα) που κρατιώνται από τους καρπούς τους, ενώ ακουμπουν τους αγκωνες τους σε ένα τραπέζι. Στόχος να αναγκάσει ο ένας το χέρι του άλλου να αγγίξει το τραπέζι.

Ετυμολογία : μπρα-ντε-φέρ < γαλλική bras (μπράτσο, βραχίονας) + fer (σίδηρο, σίδηρος)

Φερ φορζέ

Από το Γαλλικό fer forgé που κυριολεκτικά σημαίνει σφυρήλατος σίδηρος. Στην Ελλάδα περιορίστηκε να σημαίνει έπιπλα κήπου από σφυρήλατο σίδηρο α-ναμφιβόλου στερεότητας και αμφιβόλου αισθητικής.

Κατ' αντιθεσιν άλλα αντικείμενα από σφυρήλατο σίδηρο λέγονται **γύφτικα** (οπου γύφτος είναι ο σιδερας) φερ' * ειπείν :καρφια¹, μασκουλα², σκεπαρνια³, καγκελα κλπ.

Copyright © 2014 - A. Stougiannidis

• Φερε ειπειν : ας πουμε, επι παραδειγματι, πχ ασχετο με το **φερ** φορζε ή το μπρα ντε **φερ**.

Παροιμίες:

Στην Δημοτική ποίηση έχουμε σχετικά παραδείγματα:

Όσο βαρούν* τα **σίδερα**
Βαρούν* τα μαύρα ρούχα
Γιατι τα φόρεσα κι εγω**
Για μιαν αγάπη που' χα.

* Εχουν βάρος δηλ. ζυγίζουν

**Σαν ένδειξη βαρύτητας στεναχώριας, σαν να είχε πεθάνει κάποιος δικός μου.

ΚΑΙ το ρεμπετικό

Οσο βαρια ειν τα σίδερα

Είν' η καρδιά μου σήμερα.

ΦΡΑΣΕΙΣ

σιδερενιος

Ο Στάλιν κυβερνούσε με **σιδερένια** πυγμή
Δηλ. [σκληρότητα / δυναμισμό / στιβαρό χέρι].

Αυτός ο άνθρωπος λες κι είναι **σιδερένιος**,
Δεν ξέρει τι θα πει κούραση! (χαλκέντερος).

Αν έχεις στήθη λιονταριού και **σιδερένια** καρδιά έλα να τα βάλεις μαζί μου (είσαι γενναίος).

Αν έχεις **σιδερένια** θέληση, κατορθώνεις τα πάντα (ατσαλένια, χαλύβδινη, αδάμαστη, ισχυρη, αλύγιστη).

Εχει **σιδερένια** κράση και αντέχει στις κακουχίες (γερή, ισχυρή).

σιδερενιος / σιδεροκέφαλος! (ευχη προς αναρρωνύοντα).

Τα παλιά **σιδερικά** πωλούνται με το κομμάτι (σιδερένια αντικείμενα).

Ο ληστής ήταν φορτωμένος **σιδερικά** (πάνοπλος / οπλισμένος σαν αστακός).

Σίδηρο

Μην αφήνεις άλλο το **σίδηρο** στην πρίζα, γιατί
θα ανάψει (συσκευή σιδερώματος).

Το παντελόνι τσαλακώθηκε, θέλει **σίδηρο** (σιδερωμα, πάτημα).

Ήταν ένας άνθρωπος **σίδηρο**, κι η επάρατη νόσος τον μετέβαλε σε λείψανο (κατάγερως).

Όταν χάνει στα χαρτιά, δαγκώνει τα **σίδηρα** (λυσσάει από το θυμό του ή το πείσμα του).

Κοινωνία χωρίς ηθικές αξίες είναι οικοδόμημα, χωρίς **σίδηρα** (σιδερένιο σκελετό).

Εάν αποπειραθούν να μας σταματήσουν, θα φάει η μύγα **σίδηρο** και το κουνούπι ατσαλι
(θα γίνει σφοδρή σύγκρουση / δεν θα μείνει τίποτε όρθιο / θα χυθεί πολύ αίμα / θα γίνει
χαμός).

Πέρασε όλη τη ζωή του στα **σίδηρα** /στις αλυσίδες (σκλαβιά, δουλεία, φυλακή).

Ο κρατούμενος έκοψε τα **σίδηρα** και απεδρασε (δεσμό, χειροπέδες).

Το δολοφόνο τον βάλανε στα **σίδηρα** (εκλείσαν στη φυλακή).

Μα αυτός ο άνθρωπος είναι για τα **σίδηρα** (για δέσιμο / για το τρελοκομείο ή το ψυχια-
τρείο).

Ο γείτονας είναι παλαβός για τα **σίδηρα** (θεότρελος / τρελός για δέσιμο).

Αυτός λυγάζει και **σίδηρα** (έχει υπερφυσική μυϊκή δύναμη).

Χαλκός

Χαλκέντερος

Ακούραστος, ακαταπόνητος, ακαταμάχητος

Χαλκευεται

Εξυφάνεται, σχεδιάζεται, τεκταίνεται, προετοιμάζεται δολίως

Για σχέδια και προσπάθειες.

Χαλκευμενη

Ψευδης, πλαστη, νοθος, καλπικη, κιβδηλη, φτιαχτή, σκηνοθετημενη, στημένη.

Λεγετα για ειδήσεις ή καταγγελίες

Χάλυβας

Χαλυβδώνω

Ατσαλώνω, δυναμώνω, σταθεροποιώ, κρατύνω, αποκτώ θέληση ή αποφασιστικότητα.

Ατσάλι

Ατσάλινα νεύρα

Ποίηση

Μπήκαν στα σίδηρα και στη φωτιά

Κι ετούτοι μεσ' στα σιδηρα

Κι οι αλλοι μεσ' στο χωμα.

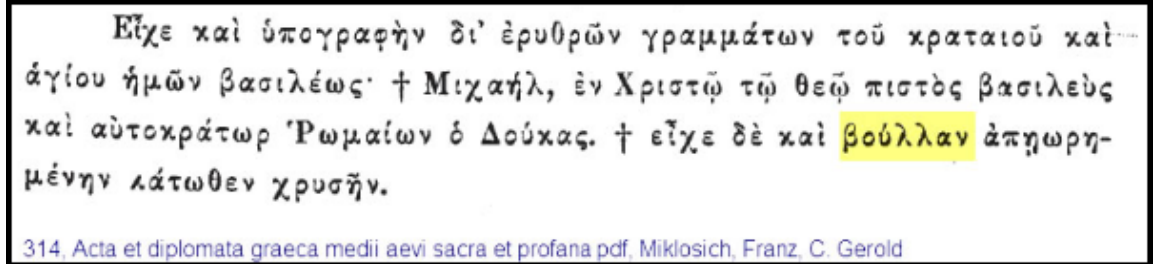
Γιάννης Ρίτσος -Ρωμιοσύνη

Από το ΑΕΝΑΟΝ - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ

Κεφάλαιο 3 η βουλα

Σημασία:

1. Σφραγισμένο δισκίο από μόλυβδο ή άργυρο ή χρυσό που κρεμόταν από επίσημα έγγραφα.

2. Το ὄργανο με το οποίο σφραγίζεται κν. σφραγίδα:
An1. + Περί τον χρυσοχόν οπου ποιει άνομας βούλλας (Ασσίζ. 2213)· (βλ. βουλωτήριον)
3. Το αποτύπωμα της σφραγίδας
An2 + απήρεν μαρτυρίες εγγράφως με τεσ βούλλες τους (Χρον. Μορ. Η 8125).
4. Στίγμα
Κυριολεκτικώς Σημάδι στο δέρμα μετά την επιβολή της ποινής του στιγματισμού Επειδή ο στιγματισμένος καυτηριάζετε[*] με πυρωμένο σίδηρο παρόμοιο με βουλευτήριο. (Μεταφ.) : ηθικό στίγμα όνειδος, μάρκα, μούτρο
5. Επίσημο έγγραφο σφραγισμένο: (Λίμπον. 307).
Πχ. Η βούλα του πάπα =το έγγραφο ολόκληρο.
6. Ὑφασμα με το οποίο δένονται τα μάτια, «τυφλοπάνι»: ο (Διήγ. Βελ. χ 136).
7. Bulla κοσμημα που κρεμουσαν οι ρωμαιοι στο λαιμο^[1]

*) Καυτηριάζω = Καίω με ένα καυτό σίδηρο για να στιγματίσω , ή να αναισθητοποιήσω κάποια περιοχή του σώματος. (πβ. εικόνα στιγματισμού αλόγου στην Αμερικάνικη Δύση) . Ο στιγματισμένος με αυτον το τρόπο λέγονταν **σιδερωμένος** και το «**καυτηριάζω**» λεγονταν και «**σιδερωνω**». Ο άξιος να σιδερωθεί λεγονταν «**μούτρο για σιδερωμα**» και αργότερα απλώς «**μούτρο**», κατά συνεκδοχή «**μάρκα**» .

Σημερα λεγεται με την εννοια του στιγματισμου, δηλαδη της δημοσιας καταδειξης μια απαραδεκτης καταστασης, συμπεριφορας πχ. Ο πρεδρος καυτηριασε τον κ. Χ για την συμπεριφορα του.

Συνώνυμο

στηλιτεύω.

Εγγραφω κατηγοριαν ή καταρα σε μια στηλη αλλα και βασανίζω σε μια στηλη.

Σημερα λεγεται με την εννοια επικρινω, κτακρινω, κατηγορω, καταδεικνω την ενοχην ή το σφάλμα καποιου

ἱερέων ἐπαινεσάντων στήλιτεῦσαι τὴν κατάραν.

Πλουταρχος - Φιλιππος

LSJ

<http://stephanus.tlg.uci.edu/ljs/#eid=99538&context=ljs&action=hw-list-click>

Screen clipping taken: 11/3/2013 5:15 πμ

Από του

στίζειν στίγματα, στίξας στήλεις, στήματίας. ἀπὸ δὲ τῆς στήλης ἐν-
ἐγραψαν, ἐστήλιτευσαν, ἐστήλιτευμένους κατεστήλιτευμένους, ἐστήλο-
κοπημένους· οὕτω γὰρ Ὑπερείδης (fg 239 B1).

LSJ

<http://stephanus.tlg.uci.edu/ljs/#eid=99538&context=ljs&action=hw-list-click>

Screen clipping taken: 11/3/2013 5:12 πμ

Ξενογλωσσα

Λατινικά bulla, sigillum (Δημώδες Λατινικο) < καλασικό Λατινικο sigillum < υποκοριστι-
κο του signum =σημεῖον > σιγγίλιον (Βυζ).

Ιταλικά bolla, suggello

Bollato > francobollo = γραμματοσημο, bollettino > μπιλιέττο = επισκεπτηριον ,
(επτ. Ιδ.) μπουλετί

Γαλλικά billet

Αγγλικά seal , bill

Εγκυκλοπαιδικά

- Αναλογα με το υλικο κατασκευης των δισκιων της βουλας (σημασια 1) ει-
χαμε:
 - Χρυσό (χρυσοβουλον)
 - 'Αργυρο (αργυροβουλο)
 - 3. Μόλυβδο (μολλυβδόβουλο)

Περι του σφραγισματος ιδιαιτερη μνεια γινονταν και στο ιδιο το εγγραφο

νά διαφεντεύουσιν αὐτούς . . . πάσης νόμοις καὶ δικαστηρίοις. διὰ γὰρ περισσοτέραν ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν ὠρίσαμεν καὶ ἐγεγόνει πρὸς αὐτὸν τὸ παρὸν ἡμέτερον πριβελέτζιον, γραφὲν ἐν Ἀθήναις μηνὶ ἰανουαρίῳ ε΄, ἰνδικτιόνος ι΄, ἔτους ςῳ ἐννενηκостоῦ πέμπτου, καὶ ἐβουλώθη μετὰ τῆς ἡμετέρας βούλας εἰς ἀσφάλειαν πάντων τῶν ὑρώντων.

Και σε ἄλλο

καὶ γραφὲν ἐν Ἀθήναις καὶ διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν ἐβουλώθη καὶ διὰ τῆς ἡμετέρας κάτωθεν κρεμαστῆς βούλης ἐν μηνὶ ἀγούστῳ ς΄ καὶ ἰνδικτιῶνι ιε΄ ἔτους 6945.

Acta et Diplomata Graeca Medii Aevi Sacra et Profana

Σημ: **κρεμαστῆς βούλης**]δηλ. απαιωρημένης ἐκ μρίνθου, κρεμασμένης ἀπὸ σπαγγο.

καὶ εἰς μείζονα ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν τῶν εἰρημένων τρεβῶν ἰδίᾳ ἡμῶν χειρὶ ἐρυθροῖς γράμμασιν ὑπεγράψαμεν καὶ ἡμετέρα χρυσῆ βούλλη ἀπηρωρημένη κατοχυρωθῆναι ἐποιήσαμεν καὶ προσετάξαμεν, ἃς τῷ προειρημένῳ ἀποκρισιάρῳ, συνδίκῳ καὶ ἐπιτρόπῳ δεδώκαμεν, ἔχοντες παρ' ἡμῖν ἑτέρας ὁμοίας τρέβας τὴν αὐτὴν περίληψιν ἐχούσας καὶ κατώχυρωμένας τοῦ κοιμουνίου Βενετίας καὶ τοῦ εἰρημένου κυροῦ ἀποκρισιαρίου καὶ συνδίκου βούλλη κηρίνῃ τῆς τοῦ ἁγίου Μάρκου εἰκόνοσ ἐντετυπωμένης, ἃ δὴ πάντα καὶ ἕκαστα τὰ ἀναγεγραμμένα ἐγένοντο ἔτει ἀπὸ τῆς τοῦ κυρίου γεννήσεως χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ εἰκοστῷ τρίτῳ, ἰνδικ-

Ετυμολογία:

Απὸ το Λατ. **Bulla** = κόσμημα θύρας ἢ ζώνης^[171.379].

Δεν πρέπει νὰ αποκλεισθῆ καὶ ἡ ετυμολογία ἀπο το **βουρίζω, βολίζω= βυθίζω**, (μτγν. **Βουλιάζω**> Βουλιαγμένη) ἀφοῦ ἡ μήτρα τῆς σφραγίδας **βυθίζονταν** στο εὐπλαστο υλικό (το λειωμένο μολύβι ἢ ἀσήμι ἢ χρυσάφι ἢ στον Ἰσπανικό κηρό, το **βουλοκέρι**). Ἀλλὰ καὶ ἀπο το **βούλομαι** γιατί ἡ ἐγγραφή βούληση το συντάκτη παγιώνονταν με τὴν ἐπίθεση τῆς σφραγίδας τοῦ. Καὶ οἱ δύο προτεινόμενες ετυμολογίες θα απαιτούσαν τὴν γραφή με ἓνα λάμδα.

[μτγν. ουσ. βούλλα. Ἡ λέξη ἀπαντάται καὶ σήμερα (ἀ. γρ. βούλα)]

Εικόνες

1

2

Clement II

1046-1047

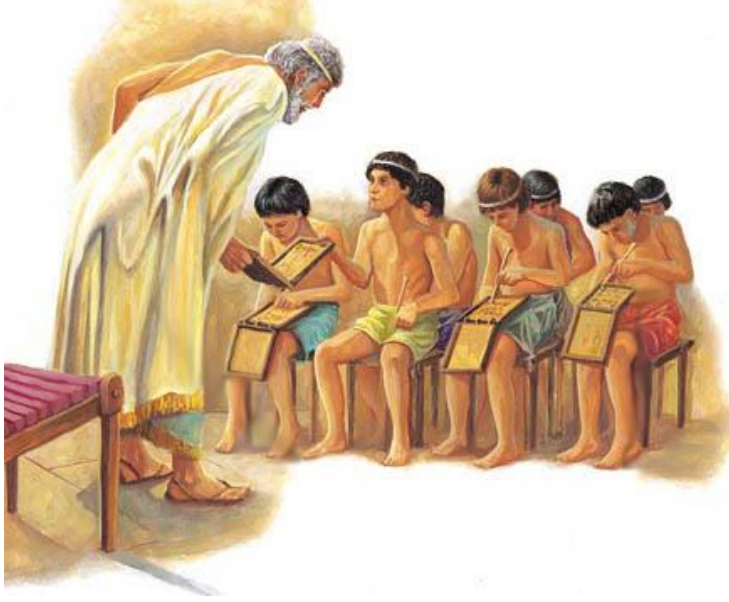
Alexander III

1159-1181

3

ΑΡΧΑΙΑ ΤΑΞΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

4

Βουλωτήριο των εσχάτων χρόνων

5

Βούλες βουλωτήρια

Κάθε αξιωματικός, που συντάσσει έγγραφο ερχόταν μαζί του τη σφραγίδα του, διαθέσιμη ανά πάσα στιγμή και διασφαλισμένη από κλοπή ή παράνομη χρήση. Ήταν υπό μορφή δακτυλιδίου (5.1, 5.3), ή αναρτημένη στο λαιμό του ως περιδέραιο (5.2).

Η σφραγίδα επί έγγραφου επεδίωκε να διασφαλίσει την αυθεντικότητα του έγγραφου ή να διασφαλίσει τη μυστικότητα του έγγραφου (5.10, 5.11). Τα επίσημα έγγραφα έφεραν σφραγίδα(5.8) ή σφραγίδες (5.9) αιωρημένες δια μίρινθου ή ταινίας. Ο δίσκος της βούλας ήταν ανάλογος προς την σημασία του έγγραφου και του αξιώματος του συντάκτη. (χρυσος, αργυρος, μολυβδινος, με ισπανικο κηρό η με κοινό κηρί. Η σφραγίδα δυνατον να σημιουργουσε απλα μια παραμορφωση του χαρτιου (5.12) που γινονταν με ειδικα βουλωτηρια (5.4,5.5,5.6)

6

Βούλα του Ρομπερτ Α της Σκωτίας ~1314 μ.Χ.

Γνωστου ως Ρόμπερτ Μπρους Robert Brus

Συνώνυμα

Σιγγίλιον απο το λατινικό *signum* = σημάδι σημαίνει σφραγισμένο έγγραφο

Στάμπα

Απο το Λατινικο **stare** = καθιστω κατι μονιμο σταθερο (πχ. το εγγραφο) το

stare προερχεται απο το ελληνικο **ίστημι** = στέκομαι.

πβλ.

Μας πήγαν στην Ελ-Ντάμπα

μας κόλλησαν μια στάμπα.

Τραγουδάκι των αντιστασιακών που εξορίστηκαν στην Ελ-Ντάμπα (El Dabaah στην Αίγυπτο) από τους Άγγλους μετά την «Απελευθέρωση». Το στρατόπεδο συγκέντρωσης της Ελ Ντάμπα, «στήθηκε» ειδικά για να «φιλοξενήσει» τους Έλληνες συλληφθέντες από τους Άγγλους και τους υποτακτικούς τους κατά τη

διάρκεια των Δεκεμβριανών. (. . .) Όμως, εκτός από το στρατόπεδο συγκέντρωσης, της Ελ Ντάμπα, υπήρξαν και άλλα στη χώρα του Νείλου, όπως το Κασασίν, το Χελουάν, το Καμπρίτ, η Αμρίγια.

Η έννοια είναι και μεταφορική (κοινωνικά φρονήματα) και ουσιαστική. Απο τὰ ειδικά ρούχα των κρατουμένων που ήταν σταμπωμένα με εξωφρενικούς χρωματισμούς, τα λεγόμενα «τρελλά»

Παραγωγή

Σταμπώνω, σταμπωτός (πβ σταμπωτό ή σταμπάτο ύφασμα) < στάμπα

Στουμπώνω, βουλώνω = εμφράζω (πχ. βούλωσε ο νεροχύτης> ξεβουλωτήρι)

Στούμπος = Κοντός οπως ή βούλα αφού πιεσθεί.

Σκορδοστούμπι = **πιεσμενο** σκορδο μεσα σε ξύδι. Απαραίτητο στε κάθε τραπέζι πατσατζήδικου.

Βουλοκέρι = Ισπανικός κηρός.

Βουλωτηριον = το όργανο με το οποίο κατασκευάζονταν τα μολυβδόβουλα (ΕΙΚ. 4)

Ομόηχα

Βούλα

Το υποκοριστικό Παρασκευή είναι του Παρασκευούλα και με αποκοπή του "Παρασκε" μένει Βούλα. Σχηματίζεται κατά τα Βασιλικούλα - Κούλα.

Πβλ. το τραγούδι «Σε γέλασε Παρασκευούλα μου» .

Μόνο η Παρασκευή και η Κυριακή έχουν όνομα ημέρας της εβδομάδας.

Και αυτή ονομάστηκε πρώτα Κούλα για συντόμηση ή από παρανόηση από το "Κυρία Κούλα".

Οι άλλες ημέρες που εκπροσωπούν αριθμούς δεν χρησιμοποιούνται σε ονοματοδοσίες. Το δε Σάββατο είναι ουδέτερο.

Αριθμούς έδιναν στα παιδιά τους οι Ρωμαίοι αλλά όχι με βάση την ημέρα της εβδομάδας αλλά την σειρά γέννησης τους πχ.

<u>Παιδι</u>	<u>Όνομα</u>
2.	Σεκουνδος
3.	Τερτιος
4.	Κουάρτος
5.	Κουιντος
6.	Σεξτος ή Σίξτος
7.	Σεπτίμος ή Σεπτίμιος
8.	Οκταβιος ή Οκταβιανός
9.	Νοννος
10.	Δεκιμος

ΚΟΚ

Συγγενικά

Μήρινθος

Βλεπε [εικόνα 1](#)

μήρινθος, ἡ, gen. ου; metapl. acc. sg. μήρινθα, από το μήρινς (cf. ἔλμινς, πείρινς), Ορφικά.Α.597:—κορδόνι, ταινία, ἐκ δὲ τρήρωνα πέλειαν λεπτή μῆρινθω δῆσεν ποδός II.23.854, cf. 869; μήρινθον ἐπισπασάμενοι Αριστοτέλης. γραμματεῖον μῆρινθω δεδεμένον Ach.Tat.8.12: metaph., εἰ μὴ μῆρινθους ἡ φιλοσοφία περιτέθεικεν Plu.2.333c; fishing-line, Theoc.21.12: hence pron., αὐτὴ μὲν ἡ μ. οὐδὲν ἔσπασε this line caught nothing, i. e. it was of no avail, Ar.Th.928, cf. Luc. Herm.28; cf. σμήρινθος.

Ο Ησύχιος αναφέρει **μήρινθος**-σχοινίον εκ σπάρτης (post μήρυγμα) αλλά και κατά συνεκδοχην (pars pro toto) η δέλτος δηλ. το ίδιο το γράμμα.)

2. ΣΙΓΙΛΛΙΟΝ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

(Ἔτους 7109 — 5508 = 1601 μ. Χ.)

Ἐπὶ πρωτοτύπου περγαμηνῆς, καλῶς διατηρουμένης. Διαστάσεις: ὕψος 0,54, πλάτος 0,36. Διαστάσεις κειμένου: ὕψος 0,245, πλάτος 0,240. Στίχοι κειμένου 30. Εἰς τὸ κάτω μέρος φέρει ἐξηρημένην δι' 9 ὀπῶν μῆρινθον, καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῆς τῆν βουλλαν ἰ τοῦ Ματθαίου, διαμέτρου 0,042.

Κωστα Ρωμαίου - Η κοκκίνη μηλιά - Συμμεκτα

Επώνυμα

Βουλόδημος = Πιθανον Στιγματισμένος (Σημασία 4)

Βουλαρίνος = ίσως ο φερων μικρον στιγμα.

Φράσεις

Διαβάζει βουλωμένο γράμμα

Χαρακτηρισμός για κάποιον πανέξυπνο και διορατικό άνθρωπο

Καρπούζια με τη μάχαιρα, πεπόνια με τη βούλα!

Η βούλα στο πεπόνι ήταν μια τριγωνική τομή που γίνονταν από τους υπαίθριους μανάβηδες για να δοκιμάσει ο πελάτης το πεπόνι.

Βούλωστο

βουλωσέ το [ενν. το στόμα σου], σκάσε , E.g. shut-up, Fr. tais-toi, ta guelle, It. crepa

Να γίνει βούλα και να βουλώσει

Το λένε όταν έχει συμβεί ένα πολύ δυσάρεστο γεγονός και εύχονται (και ελπίζουν) όλα να τελειώσαν και να ξεχαστούν, να έχει κλείσει το ζήτημα οριστικά.

Συνεισφορά αναγνώστριας Βούλας Ζούμπου, Φιλολόγου από την Κέρκυρα

Αναφορές

“Ότανε διούν τήν βούλα μου, ιδούνε τήν γραφή μου
Τήν μέρα νύχτα κάνουνε νάρτουν νάνταμωθούμε.“ —
[„Καὶ πῆγαν ἀποκλείστηκαν εἰς τὴν Νιάουστ’ ἀπὸ πάνω
Τρεῖς μέραις κάνουν πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.“]

9098.44 XXXα Ο ΣΥΡΟΣ σ. 26 ~ 1755

ΣΗΜ: Εδώ η βουλα = η γραφή. Είναι η συνηθης επαναληψη συνωνυμων λεξεων στα δημοτικά ταγουδια. Πχ. Πιάνει και γραφει μια **γραφή** κι ένα καημενο **γράμμα**.

Σχολιο

Όταν αποφάσιζαν κάποτε οι Κλέφτες να ζητήσουν βοήθεια από κάποια κεφαλοχώρια; Τους έστελναν τότε την παραγγελία, που ήταν πάντοτε γραμμένη σε χαρτί, ορίζοντας το ποσό των χρημάτων ή την ποσότητα του είδους που ζητούσαν (σσ: τέτοια ανιδιοτέλεια οι άνθρωποι...). Όριζαν ακόμη και την ημέρα και τον τόπο, όπου θα έπρεπε να γίνουν παράδοση και παραλαβή. Συνήθως η γραπτή πρόσκληση τέλειωνε με την απαραίτητη προειδοποίηση, ότι αν αρνηθούν οι χωρικοί, τότε οι Κλέφτες θα βάλουν φωτιά στα χωριά τους. Θυμίζει η προειδοποίηση εκείνη τους γνωστούς στίχους του «Κατω στου Βάλτου τα χωριά» :

Συλλογιστήτε το καλά,
γιατί σας καίμε τα χωριά.

Αν οι κάτοικοι δεν συμμορφώνονταν με την πρώτη ειδοποίηση, τότε οι Κλέφτες έστελναν και δεύτερο γράμμα. Αυτή τη φορά όμως το χαρτί είχαν φροντίσει και το είχαν κάψει σε τρεις διαφορετικές μεριές, ή άλλοτε το έκαιγαν και στις τέσσερις γωνιές του:

Πιάνουν και γράφουν μια γραφή σε τρεις μεριές καημένη.

Η ενέργεια αυτή ήταν μια πράξη πολύ εύγλωττη. Εσήμαινε ότι το θέμα επείγει πάρα πολύ και ότι ο κίνδυνος έχει γίνει άμεσος. Η φωτιά, που άρχισε να περικυκλώνη το γράμμα, γρήγορα θα αρχίση να περικυκλώνη, με τις λαίμαργες πύρινες γλώσσες της, και τα χωριά τους και τα σπίτια τους. Ας κάτσουν λοιπόν να το συλλογιστούν καλά, το τι θα αποφασίσουν.

Μετά την άλωση

Οι σουλτάνοι χρησιμοποίησαν βούλες κατά τα βυζαντινά πρότυπα: εύνοιας.

Την σφραγίδα ταύτην έπεμπε ο νεωστί αναγορευόμενος Σουλτάνος εις τον Βεζίρην, δταν ήθελε 'να 'τόν επικύρωση εις την θέσιν 'του, συνωδευμένην μετ' ιδιοχείρου αύτου έγγραφου· Άπαντες δέ οι υπουργοι, πλην των Ούλεμα, περιέμενον, συνηγμένοι εις το Διβάν-όδασί, την άφιξιν τοδ υπέρτατου τούτου συμβόλου, όπερ ό κομιστής έκράτει υπεράνωθεν τοῦ μετώπου του, ένδεδεμένον εις τμήμα μοσσυλινίου. "Αμα δέ άνηγγέλλετο ή άφιξις αύτου, ή όμήγυρις, προηγουμένου τοῦ Βεζίρη, προεχώρει προς υποδοχήν αύτου άχρι μέσου του προθαλάμου η και

της κλίμακος, και εκεί ο Βεζίρης, προσκυνησας έδαφιαίως, έλάμβανεν αυτό άπο των χειρών του κομίζοντος, και άσπασάμενος, και άγγίσας αυτό έπι του μετώπου του ένεχείριζε το έγγραφον τῷ Ρείζ-έφέντη, ός τις τό άνεγίνωσκε μεγάλοφώνως. Ένεδέυετο μετά ταύτα ό κομιστής σαμουρόγουναν, άσπαζόμενος τα κράσπεδα του Βεζίρη, ός τις, άφ' ου έδέχετο τας συγχαρητηρίους προσρήσεις της όμηγύρεως και έπεστρεφεν εις τα ίδια.^{9417.115 [140]}

Αυτή την σφραγιδα επεστρεφε ο βεζυρης όταν παραιτειτο η επαυετο. Οσο όμως την κρατουσε, ακομα και αν ειχε αναγορευθει άλλος βεζυρης, ο,τι σφραγιζε με αυτή ειχε ισχυ και επρεπε να εκτελεσθει. Υπηρχε και παροιμια **οποιος έχει τη σφραγίδα αυτος ειναι και ο βεζύρης** (πβλ. *οποιος εχει τα γένεια έχει και τα κτένια*)^{9417.115 [140]}

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1

Τα παιδιά φορούσαν ένα ειδικό μενταγιόν γύρω από το λαιμό τους, που τους δίνονταν κατά τη γέννηση, που ονομάζεται **bullā**. Περιείχε ένα φυλακτό ως προστασία ενάντια στο κακό και φοριωταν με μια αλυσίδα, καλώδιο, ή ιμάντα. Τα κορίτσια φορούσαν bulla τους μέχρι την παραμονή της την ημέρας του γάμου τους, εφκαταλειποντας την μαζί με άλλα τα πράγματα της παιδικής ηλικίας, όπως τα παιχνίδια της. Τα αγόρια φορούσαν bulla τους μέχρι την ημέρα που γινονταν πολίτες. Την εβαζαν τοτε στην άκρη και την αποθηκεύαν προσεκτικά . Η Bulla ενός αγοριού θα μπορούσε να φόρεθει από τον ιδιοκτήτη και πάλι, αν κερδίσει ιδιαίτερες τιμές. Για παράδειγμα, αν ο ίδιος έγινε ένας επιτυχημένος γενικά, και κέρδιζε την τιμή του θριάμβου, φορούσε την bulla του σε τελετουργικές παρελάσεις, για να τον προστατεύσει από το κακό μάτι των ανδρών ή των θεων.

Pasted from <<http://www.crystalinks.com/romeclotthing.html>>

Σσ. Θυμιζει το βαπτιστικο σταυρο των Νεωτερων Χρόνων!

Κεφάλαιο 4 ο Σιδεράς

Σημασία

Ο βιοτέχνης επεξεργαστής μετάλλων και ειδικότερα ο σιδηρουργός.

Συνώνυμα

Βάναυσος

[ἄ], ον, (από το βάναυσος, από το βαῦνος = καμίνι, φούρνος), αὔω, απ όπου και βαναυσία· πᾶσα τέχνη διὰ πυρός, Ησύχιος. Η λέξη απέκτησε μεταφορική έννοια : χυδαίος, αγοραίος, κακότροπος, "γύφτος". Και σήμερα επιζεί μονό στην "βάνουση συμπεριφορά".

Γύφτος

επειδή οι γύφτοι (Αθιγγανοί, Τσιγγάνοι, Ρομά, Βοημοί) συνήθως ασκούσαν το επάγγελμα του σιδηρουργού.

Η ωδή του άκμονος ή Coro di zingari (anvil chorus), ένα κομμάτι της μουσικής από την πράξη 2, Scene 1 της οπερας του Giuseppe Verdi " Il Trovatore" του 1853, η οποία παρουσιάζει ισπανους Τσιγγάνους (Gypsies / zingari) να χτύπουν τα αμόνια τους την αυγή - ως εκ τούτου, και η ονομασία - και να τραγουδουν το εγκώμιο της σκληρής δουλειάς, το καλό κρασί, και τις τσιγγάνες τους.

Δηλαδή όχι μονον εμείς αλλά και οι Άγγλοι και οι Ιταλοί ταυτίζουν τον γύφτο με τον σιδερά.

Ενδιαφερουσα η διευκρινιση του 9453.397 στο λήμμα μάντις.

Μάντις θηλ. μάντισσα· ὁ χαλκεύς, ὅστις καὶ τὴν μαντικὴν καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν κοσκίνων ἐν Κύπρῳ μετέρχεται, ὁ γανω-
ματῆς παρ' ἡμῖν· ὁ μάντις ῥήας κῆ ἄν γενῆ, πάλε μαντεῖαις μυρί-
ζει. Τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο παρ' ἡμῖν μετέρχονται μεταβαίνοντες ἀπὸ
τόπου εἰς τόπον οἱ ἀτσιγγανοί, ἀλλ' αὐτοὶ σιδηρουργοὶ καὶ ὄχι
χαλκεῖς εἶνε.

ΣΧΟΛΙΟ

Τσιγγάνοι αυτοαποκαλούνται Ρομ (**Rom**) «άνδρας. σύζυγος» - ενώ οι μη Τσιγγάνοι είναι **gadje** «άξεστοι. χωριάτες». Τόσο η ονομασία όσο και η γλώσσα που μιλούν (**Romany**) προέρχονται από την (Αρχαία) Ινδική, αφού είναι βέβαιο ότι αρχική κοιτίδα των Τσιγγάνων είναι η Β. Ινδία. Στο Βυζάντιο οι αιρετικοί Μελχισεδεκίτες (4-5 αι. μ.Χ.) αποκλήθηκαν **Αθίγγανοι**, από όπου το **Ατσιγγανοί** (14ος-15ος αι.) και το Τσιγγάνοι (εξ ου και η γραφή με γγ αντί -γκ-). Το Αθίγγανοι («α- στερητ. +θιγγάνω: «θίγω. αγγίζω») σήμαινε «άθικτοι», χαρακτηρισμός που αποδιδόταν στους παρίες στα μέλη της κατώτερης κάστας (τάξεως) ή στους εκτός κάστας (πβ. αγγλ. untouchables). Ονομάστηκαν επίσης στο Βυζάντιο (9ος αι.) και **Αιγύπτιοι**, από όπου το **Γύφτοι**, είτε διότι έφιασαν στο Βυζάντιο μέσω Αιγυπτου είτε διότι προήλθαν από τη «Μικρή Αίγυπτο», την εύφορη Κιλικία (πβ. αγγλ. Gypsy < **Egyptians** < Αιγύπτιοι», ισπ. **Gitanos** < Ugitanos «Αιγύπτιοι»). Άλλες ονομασίες τους είναι

Κατσιβελοί και **Μποέμ**. Το Κατσιβελοί προήλθε από το **Cattivello**. υποκ. τού **cattivo** < λατ. **captivus** «αιχμάλωτος, δούλος», ενώ το Μποέμ κ γαλλ. **boheme**) δεν είναι παρά οι **Βοημοί**. οι πρόσφυγες από τη Βοημία (**Bohemia**), που μετακινούνταν και ζούσαν ξέγνοιαστοι και ελεύθεροι (από εκεί και η λ. **μποέμ** «ξέγνοιαστος»), λόγω της επίσημης αδείας που έδωσε στους Τσιγγάνους ο βασιλιάς της Βοημίας, η οποία τους επέτρεπε να μετακινούνται ελεύθερα σε διάφορες χώρες της Κ. Ευρώπης. Οι τρεις κύριες φυλετικές ομάδες των Τσιγγάνων είναι οι **Kaiderash** (σιδηρουργοί, χαλκουργοί, κυρίως της Κ. και Δ. Ευρώπης, προφανως εκ του «σιδεράς»), οι **Gitanos** (μουσικοί-χορευτές κυρίως της Ιβηρικής Χερσονήσου) και οι **Manush** ή **Sinti** (δεξιότητες του τσίρκου κυρίως της Ιταλίας, Γαλλίας και Γερμανίας).

Λς σημειωθεί ότι η λ. **τσιγκούνης** ετυμολογείται από τουρκικο **çingene** που δηλώνει τον τσιγγάνο. αποτελεί δηλ. για την Ελληνική αντιδάνειο (για αυτό γράφεται με -γγ- και όχι με -γκ-).

171

Σε γεωργιανό κείμενο του 1068 μ.Χ., το “βίο του Αγίου Γεωργίου του Αθωνίτη”. Πρωτοσυναντάμε τους Adsinçani, διαβόητους κακούργους (Maleficiis Famosi), απόγονους του μάγου Σίμωνα, οι οποίοι εντυπωσίασαν το έτος 1059 μ.Χ. τον αυτοκράτορα Κων-

σταντίνο Μονομάχο, εξολοθρεύοντας με φαρμακωμένο κρέας άγρια θηρία που κατέστρεφαν τη θήρα του βασιλικού άλσους.

99792605 Σημειώσεις για τους Τσιγγάνους-lithoksou

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΣΤΟ 9897 Οι Γύφτοι στην ελληνική βιβλιογραφία

Καμιναδόρος

απο το αρχ **καμινεύς** αυτός που δουλεύει στο καμίνι, σιδεράς αλλά και αγγειοπλάστης (furnace-worker, smith or potter)

LSJ Liddel-Scott-Jones Greek - English Lexicon σελ. 872

βλ. Διόδωρο τον Σικελιώτη. 20, 63. ³¹⁵

Χαλκεύς

επειδή ο χαλκός προϋπήρχε. Νεωτ χαλκιάς ή χαλκωματάς

ΧΑΛΚΟΣ

Πρόελευση: Οι πρώτες γραπτές μαρτυρίες για τη χρήση του χαλκού προέρχονται από τις πινακίδες σε Γραμμική Β' που βρέθηκαν στην Πύλο και οι περισσότερες χρονολογούνται στη Υστεροελλαδική φάση IIIβ (γύρω στο 1200 π.Χ.).

Η πιο παλιά αναφορά στον τεχνίτη που επεξεργάζεται το χαλκό ή τον ορείχακτο, τον χαλκέα (**χαλκεύς**), υπάρχει στον Όμηρο (Ιλιάδα Δ 187, Οδύσσεια γ 432). Ακόμη και όταν ο σίδηρος υποκατέστησε το χαλκό, το άτομο που τον επεξεργάζονταν εξακολουθούσε να αποκαλείται **χαλκεύς**, το εργαστήριο **χαλκεών¹** ή **χαλκείον** και η τέχνη **χαλκευτική** ή **χαλκεία**. Αντίθετα, **χαλκουργοί** ονομάζονταν μόνο όσοι ασχολούνταν αποκλειστικά με την επεξεργασία ίου χαλκού, ενώ ο επεξεργασμένος ελατός χαλκός λεγόταν **χαλκήλαιος**.

Ο συνολο των κατασκευων από χαλκο είναι τα **μπακίρια** από το τουρκικο **bakir** και αυτό από το αραβικο **bakara** . Τα σκευη μαγειρικης λεγονταν **χαλκωματα** . Επειδή τα χαλκός οξειδώνεται και η σκουριά του είναι δηλητηριώδης τα χαλκώματα γανώνονταν από τον γανωτζή ή γανωτή.

Copyright © 2014 - A. Stougiannidis

χαλκωματα

αναφορές

Θα σου αγοράσω στο Καρνάκ **μπακίρια**
 με καλλιτέχνες θα τα πούμε ιθαγενείς
 τις νύχτες θα σου κάνω τα χατίρια
 όσα ποτέ σου δε σου έκανε κανείς
 Αλκίνοος Ιωαννίδης - Στην αγορά του Αλ Χαλίλι

Ειδικοί σιδεράδες

Ασπιδοποιός

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΣΠΙΔΟΠΟΙΟΥ , ΛΥΣΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

Λευκοσιδηρουργός ή φανοποιός ή φαναρτζής ή τενεκετζής

μεταλλουργός

Οπλουργός ή οπλοποιός

Πεταλωτής

Φυσερο του σιδερα (Παραδοσιακο)

Μυθολογία

ΗΦΑΙ- ΣΤΟΣ

Το σιδηρουργείο του Ήφαιστου -Diego Velazquez (1599-1660)

Ο Ήφαιστος είναι ο θεός της φωτιάς και της μεταλλουργίας στην ελληνική μυθολογία. Ήταν γιος του Δία και της Ήρας. Αυτό αναφέρεται στους ομηρικούς στίχους, τους οποίους ακολούθησαν οι μεταγενέστεροι συγγραφείς. Ωστόσο, ο Ησίοδος παρουσιάζει τον θεό ως τέκνο της Ήρας και μόνο, που γεννήθηκε με παρθενογένεση, χωρίς τη συμμετοχή πατέρα.

"Το σιδηρουργείο του Ηφαιστου", έργο του Ντιέγκο Βελάσκεθ.

Γεννήθηκε άσχημος και παραμορφωμένος, τόσο που η ίδια η μητέρα του, η Ήρα, τον πέταξε από τον Όλυμπο από τη ντροπή της. Ο θεός-βρέφος έπεσε στη θάλασσα, όπου τον περισυνέλεξαν η Θέτις και η Ευρυνόμη, οι οποίες τον ανέθρεψαν για εννέα χρόνια. Μόλις μεγάλωσε, ο θεός έστησε αμέσως το πρώτο του σιδηρουργείο στον βυθό του Αιγαίου, σφυρηλατώντας εκεί όμορφα αντικείμενα για τις δύο αυτές θεότητες.

Μια μέρα, η Ήρα, ζηλεύοντας τα κοσμήματα της Θέτιδας, ρώτησε επίμονα τη Νηρηίδα για την προέλευσή τους και, όταν ανακάλυψε ότι τα είχε φιλοτεχνήσει ο γιος που η ίδια είχε περιφρονήσει, πήγε, τον πήρε μαζί της και τον ξανάφερε στο βουνό των θεών. Εκεί, του προσέφερε ένα σιδηρουργείο με 20 φυσερά και του έδωσε για σύζυγο την πανέμορφη Αφροδίτη.

Η επιστροφή του Ηφαιστου στον Όλυμπο με τον Διόνυσο και τον θίασό του.

Σχετικά με την επάνοδο του Ήφαιστου στις κορφές του Ολύμπου υπάρχει και άλλη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία έστειλε δώρο στη μητέρα του ένα μοναδικής τέχνης θρόνο, στον οποίο μόλις κάθισε εκείνη παγιδεύθηκε αυτόματα από αόρατα δεσμά και υποχρεώθηκε να ζητήσει τη βοήθεια του περιφρονημένου γιου της προκειμένου να ελευθερωθεί.

Στην Ιλιάδα η Αφροδίτη εμφανίζεται να απατά τον Ήφαιστο με τον γοητευτικό Άρη πάνω στη συζυγική του κλίνη, όπου όμως ο άσχημος όσο και έξυπνος θεός της φωτιάς τους αιφνιδιάζει μια μέρα παγιδεύοντάς τους σε ένα λεπτό χρυσό δίχτυ και μετά τους εκθέτει μπροστά σε όλους τους άλλους θεούς. Ο Ησίοδος πάντως εμφανίζει ως σύζυγο του Ηφαιστου την Αγλαΐα, τη νεότερη από τις Χάριτες.

ΟΙ ΚΥΚΛΩΠΕΣ

Ο Οδυσσέας κερνάει κρασί τον κύκλωπα Πολύφημο.

Η δεύτερη κατηγορία αφορά μία τριάδα τερατόμορφων θεοτήτων που εμφανίζονται στη Θεογονία και είναι παιδιά του Ουρανού και της Γαίας. Αυτοί είναι τρεις: ο **Βρόντης**, ο **Άργης** και ο **Αστερόπης**. Έχουν τεράστια δύναμη και γι αυτό φυλακίζονται στα Τάρταρα από τον Ουρανό, θεωρούμενοι ότι απειλούν την εξουσία του. Ακολούθως, ο Κρόνος και οι Τιτάνες τους απελευθερώνουν, για να τους βοηθήσουν στην πτώση του Ουρανού, αλλά όταν έρχονται στην εξουσία τους φυλακίζουν και πάλι στα Τάρταρα. Τέλος, ο Ζεύς και οι Ολύμπιοι τους απελευθερώνουν και πάλι και με τη βοήθειά τους κατανικούν τους Τιτάνες στην Τιτανομαχία, χάρη στα πολεμικά όπλα (τον **κεραυνό**, την **βροντή** και άλλα) που κατασκεύασαν υπό την επίβλεψη του **Ήφαιστου** μέσα στην **Αίτνα**. Όταν ο Ζεύς έρχεται στην εξουσία τους αναθέτει την φύλαξη των Τιτάνων στα Τάρταρα και αυτοί ως ανταπόδοση του χαρίζουν τον **κεραυνό** και την **βροντή**, έκτοτε σήματα κατατεθέντα του Δία. Στην Άρτεμη χάρισαν το κυνηγετικό τόξο.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

οι άνθρωποι φαντάζονταν ότι κάτω από ένα βουνό που έβγαζε καπνό, φωτιά και επιπλέον βροντώδεις ήχους είχε το σιδηρουργείο του ένας θεός: ο Ηφαιστος. Τα «ηφαίστεια όρη», τα γνωστά σήμερα στη Γεωλογία ως ηφαίστεια, πήραν από αυτόν το ονόματά τους.

Κυριο ονομα Ηφαιστίων: φίλος του Μ. Αλεξανδρου.

Από εκτίμηση στον αρχισιδηρουργο Ηφαιστο τα περισσότερα σιδεραδικα της παλιας Αθηνas βρισκονταν στην οδο Ηφαιστου στο Μοναστηρακι

Συγγενικά

Φαναρτζής, λευκοσιδηρουργός

από το σκεύος της κουζίνας και το τσίγκινο λυχνάρι. Συνήθως **φαναρτζής** είναι ο επισκευαστής και ο **λευκοσιδηρουργός** είναι ο κατασκευαστής λευκοσιδηρών αντικειμένων.

Γανωτής

Κασσιτερωτής χάλκινων σκευών

Χύτης

Η μαντεμζής

Αυτος που κατασκευαζει χυτοσιδηρα ή μπρουτζινα αντικειμενα, (από μαντέμι*, μαντεμενια) στο **χυτήριο**. πχ. Κανόνια, καμπάνες, χαλκούς αδριάντες κλπ. (αγγλικά Cast Iron, γαλλικά fonte από όπου και το fondu λειωμένο).

*) Από το τουρκικό **maden** μαντέν που όμως σημαίνει μεταλλο, μεταλλικό, μεταλλείο, πλουσία φλεβα, φλεβα χρυσου.

Ιστορικό

Μέχρι το 513 π.Χ. ο σιδηρος πυρωνωνταν και διαμορφωνωνταν με το σφυρι (σφυρηλατος) αλλα δεν ελειωνε (τήξη). Το σημείο τήξης του σιδηρου είναι 1528° C, πολύ υψηλό για τους πρωτόγονους κλιβάνους, που μπορούν να φθάσουν περίπου 1300 ° C και είναι κατάλληλοι για χαλκό που τήκεται στους 1083 ° C. Αυτός ο περιορισμός ξεπεραστηκε όταν οι Κινέζοι αναπτύσσουν ένα καμίνι αρκετά ισχυρο ώστε να λιώνει το σίδηρο, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να παράχθουν τα πρώτα χυτοσιδηρά αντικείμενα στον κόσμο - ένα γεγονός που παραδοσιακά χρονολογείται στην κινεζική ιστορία στο 513 π.Χ.

Ομόηχο χίτης :ο οπαδός της Δεξιάς οργάνωσης Χ που έδρασε στην κατοχή και τον εμφύλιο πβλ.

Όλοι οι χίτες να πιαστούν στο Χαϊδάρι να κλειστούν.

Και

Παπαντρέου παπατζή

Χίτης ήσουνα και συ.

Ξενογλωσσα

Αγγλικά smith Blacksmith
Λατινικά faber ferrarius
Γαλλικά forgeron
Ιταλικά ferraio [fabbro ferraio]
Τουρκικά demirci
ΕΒΡΑΙΚΑ Barzelai = ΣΙΔΕΡΑΣ (ΕΠΩΝ)

Επώνυμα

Γυφτάκης

Καμινάρης, Καμίνης

Μαδεμτζής, Μαδεμτζόγλου από το τουρκικό maden:μέταλλο. Εμεις μαντέμι λε-
με το χυτοσίδηρο.

Πβλ. Τοπωνύμιο Μαδεμ-λάκο.

Μπακιρτζής από το τουρκικό bakir : μπακίρι, χαλκωμα

Μπαρτζιλάι (εβρ) σιδεράς. Βλ. Ο Αρχираβινος [Ηλίας Μπαρτζιλάι](#)

Ντεμιρτζής, Δεμερτζής από το τουρκικό demir ντεμίρ: σίδηρο

πβλ .τοπωνύμια Ντεμιρ-ισαρ :Σιδηρόκαστρο

Πεταλάς

Σιδεράς, Σιδερίδης

Σιδηρόπουλος (αν δεν είναι απο το Ισιδωρος)

Χαλκιάς γιατί τα χαλκώματα υπάρχουν μέχρι σήμερα

Χύτηρης

Χύτας

Χύτος

Ξενογλωσσα επώνυμα

Barzelai εβρ Σιδερας

Smith

Smythe

Demirci

Shmit

Τοπωνυμια

Χαλκίς

Χαλκή ή **χάλκη** [ενν. εικων]

Χαλκηδων

Σιδηροκαστρον

Μαδεμ-λακο

Παροιμιες

Στη βραση κολαει το **σιδερο**
Κι εσενα **γυφτο τ' αμονι** σου φαγα
Μια στο **καρφι** και μια στο **πεταλο**
Τα **σίδερα** της φυλακης είναι για τους Λεβεντες
Οσο βαρουν τα **σίδερα** βαρουν τα μαυρα ρουχα

Σε φρασεις

Γύφτοι τα καναν τα **καρφιά**
Είναι για τα **σίδερα**
Έχει **ατσάλινα** νευρά
Κάτι τρέχει στα **γύφτικα**
Κρυώνει σα **γύφτος**
μεταξύ **σφύρας** και **άκμονος**
Σφυρηλατήθηκε μέσα στις δυσκολίες της ζωής
Χαλυβδώνει το χαρακτήρα
χαλκευμένα ψεύδη και το **χαλκείων** της δεξιάς ή της αριστεράς κέντρα όπου χαλ-
κεύονται ψεύδη για λογούς προπαγάνδας.
Σφυροκοπώ

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΦΥΡΑ.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ

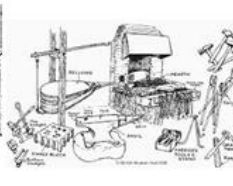
z7wrzbon

yy89f9yj

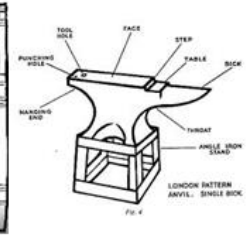
8nex9w8q

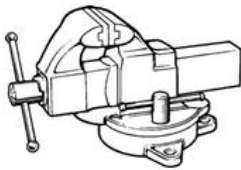
m45yazr0

nc559q91

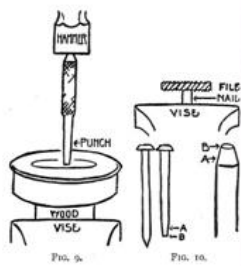
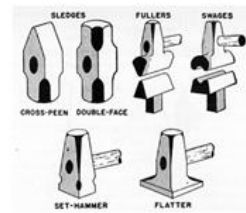
AMONI AKMΩN

MEΓΓENH

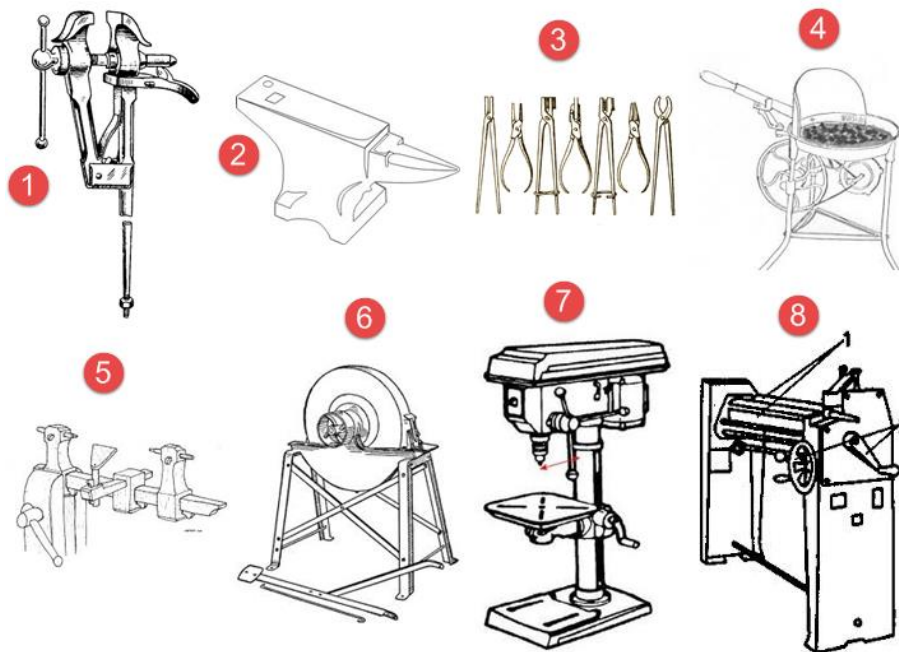
px9hizqz

6hiew5x3

Τα εργαλεία

1. Μέγκκη
2. Αμόνι
3. Πενσες ή μασιες ή τσιμπίδες αρχ πυράγραι
4. Τορνος
5. Ακονι
6. Δραπανο
7. Στραντζα

[ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ](#)

Αμόνι

λατ incus gen incudis από το in + cudo : κτυπω, σφυρηλατώ

αγγ anvil

γαλ encume από το λατ. incudis

ιταλ incudine από το Λατ.incudis

Άκμονα' άλετρίβανον. Κύπριοι((Ησυχ.). Και ο μέν άκμων είναι τό παρ' ημϊν άμόνιον, τό άλε-
τρίβανον τό ίδιον. (γουδι, ολμος, μορτάρι). Στα Σανσκρι κικά άκ man (aC-man): λίθος καί τοι-

οὔτος βεβαίως ἦτον ἀρχηθεν και ο ἑλληνικός ἀκμων. Τούτων δ' ουτως τεθέντων ευκόλως εννοείται διά τί οί Κύπριοι τόν ἀκμονα ἐκάλουν ἀλετριβανον ἤτοι λίθον, δι' ου το πρώτον ὁ ἀνθρωπος ἐτριβεν ἢ ἠλεθεν αλευρον

25. Όταν είσαι βαρειά, βάρει

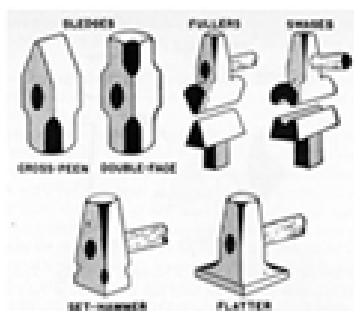
κι' δταν είσαι ἀμόνι, βάστα.

(Πύργου παρά Π. Ι. Λιναρδάκη). — Ζακύνθου

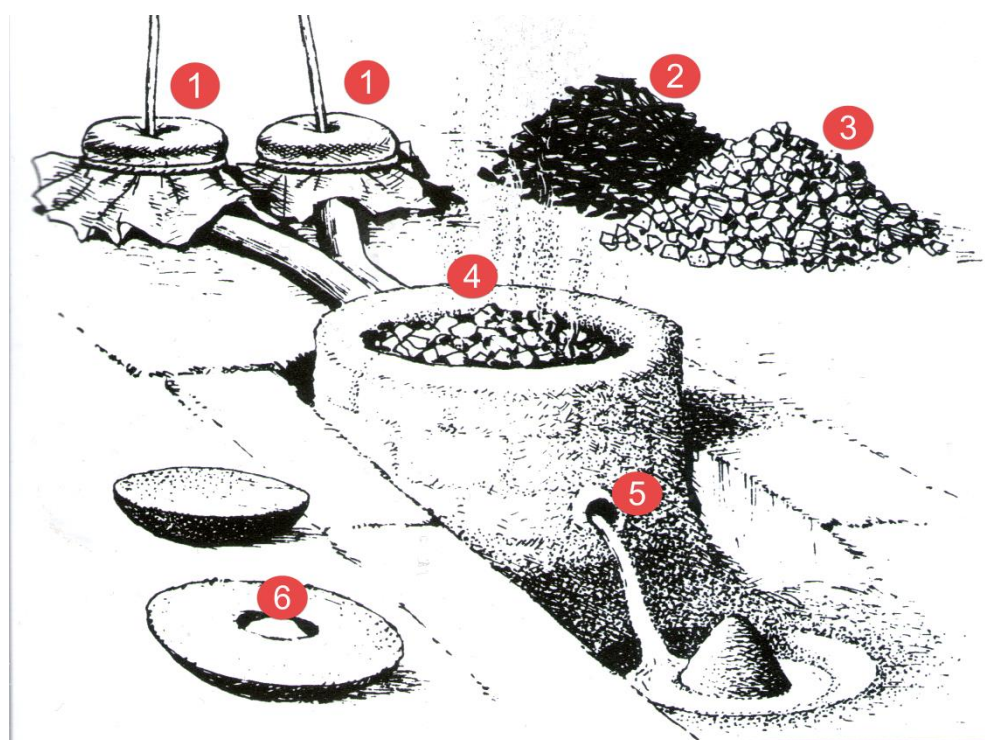
παρά Σ. Δε Βιάζη [βαρειά "σφύρα"].

Φρ. Ευρισκομαι μεταξυ σφυρας και ακμονος.

Βαρειά

Καμινι

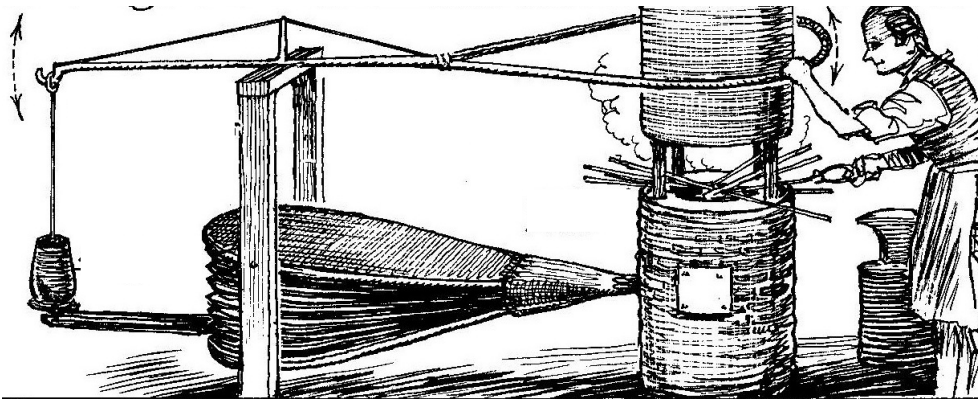
ΚΑΜΙΝΙ ΧΑΛΚΟΥ ΣΤΗ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ

Το καμίνι όπου λιώνουν το χαλκό κατασκευάζεται από τούβλα που τοποθετούνται κυκλικά για να συγκρατούν τη θερμότητα.

Δυο τυμπανα με χαλαρο δερμα παιζουν το ρολο της φυσούνας¹.

Το καρβουνο² και το μεταλλευμα³ τοποθετουνται στην οροφη⁴.

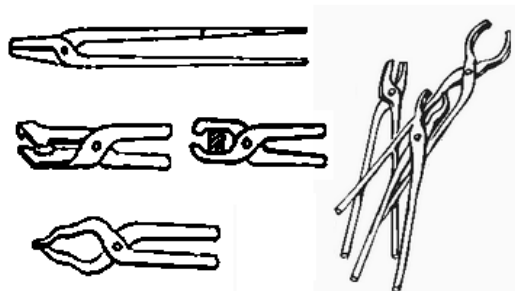
Οι σκωρίες που επιπλέουν, συλλέγονται σε μια μικρή λεκάνη τοποθετημένη. Ο λιωμένος χαλκός κάθετα εκκρέει από τον πυθμένα⁵ του καμινιού. Αριστερά, ένα κομμάτι χαλκού και ένας δακτύλιος από μεταλλούχο πέτρωμα⁶.

ΤΟ ΚΑΜΙΝΙ ΤΟΥ ΣΙΔΕΡΑ

Λαβίδα ή τσιμπίδα ή μασιά

ΛΑΒΙΔΕΣ, ΜΑΣΙΕΣ, ΠΕΝΣΕΣ, ΤΣΙΜΠΙΔΕΣ ΑΛΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

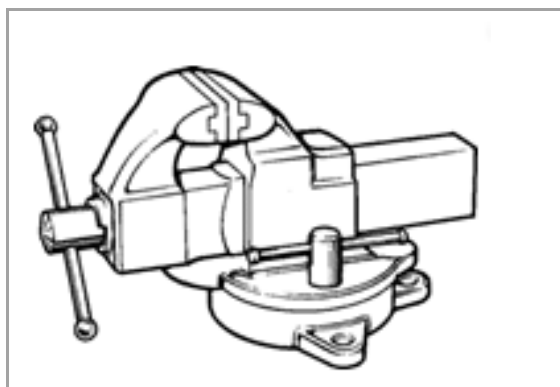
La *forceps formus* "ζεστος" (πβλ. Φορμόζα) + ρίζα του ρ. *capere* "πιάνω, κρατώ"

En *forceps, tongs, pincers*

Fr *pince* πβλ. Πενσα

It *tronchesino* Macia

Μεγγενη

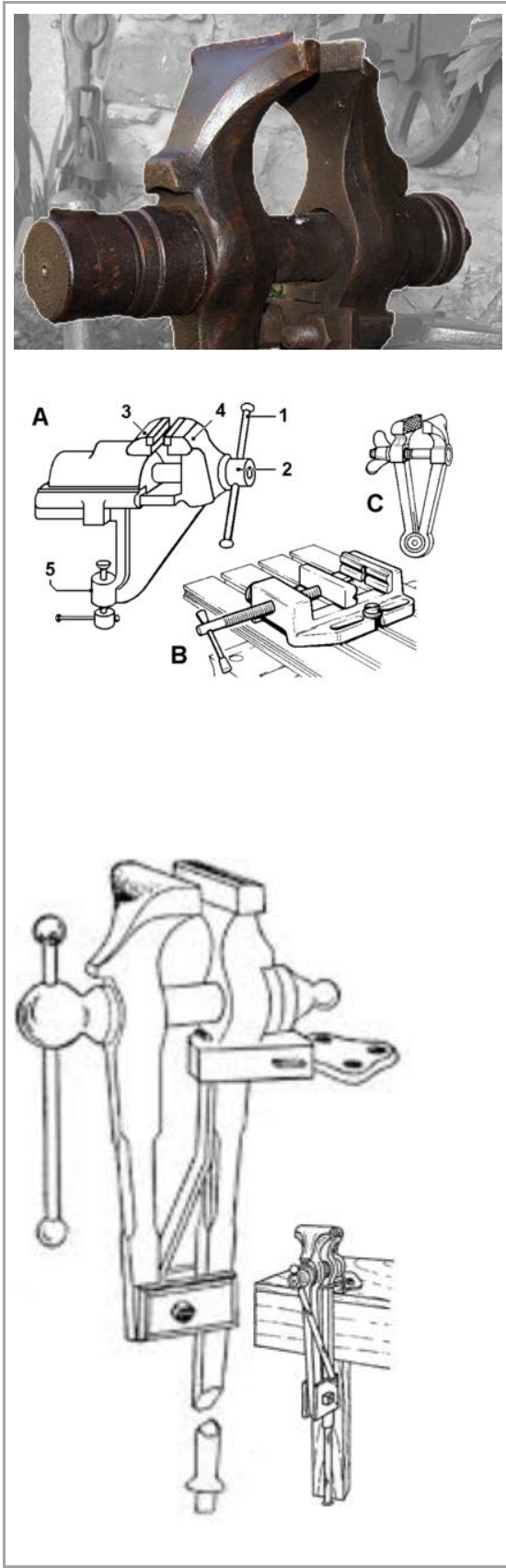
Ιταλικά

MORSA

morsa da mordere [mediante il part. *MORSO* nel senso di afferrare, tenere, stringere.

Strumento col quale i fabbri e gli orefici e altri artefici stringono o tengono ferra il lavoro, che hanno tra mano, per lavorarlo.

Al plurale: Pietro o Mattoni, che spor-

gono in fuori ai lati de' muri, e quivi lasciati a fine di potervi coilegar nuovo muro.

Vice
γαλλικα
 Vise

αγγλικα
 CLAMP
 clamp (n.) L

device for fastening, c.1300, probably from clamb, perhaps originally past tense of climb (v.), or from Middle Dutch clampe (Dutch klamp), from West Germanic *klamp- "clamp, cleat;" cognate with Middle Low German klampe "clasp, hook," Old High German klampfer "clip, clamp;" also probably related to Middle Dutch klamme "a clamp, hook, grapple," Danish klamme "a clamp, cramp," Old English clamm "fetter;" see clam (n.).

a device, usually of some rigid material, for strengthening or supporting objects or fastening them together.

one of a pair of movable pieces, made of lead or other soft material, for covering the jaws of a vise and enabling it to grasp without bruising.

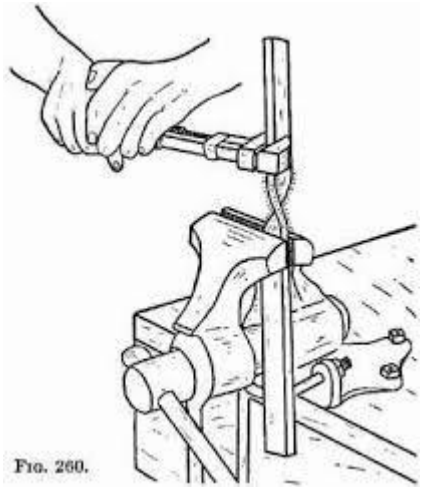

FIG. 260.

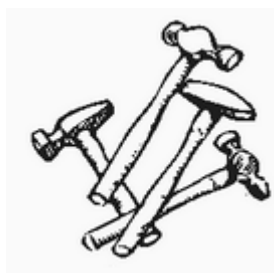

Σιδεροπορίο

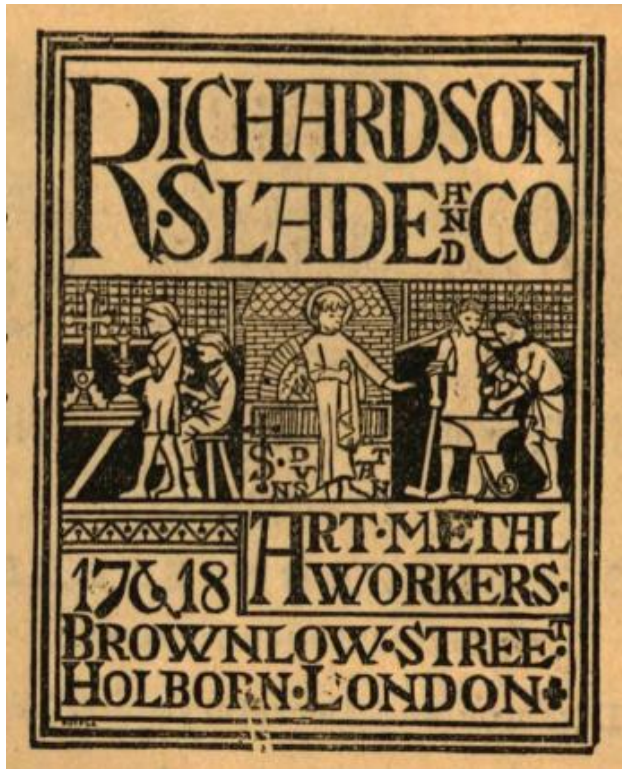

Πριόνι για κόψιμο σιδερένιων κομματιών και σιδε-
ροσωλήνων

Σφυριά

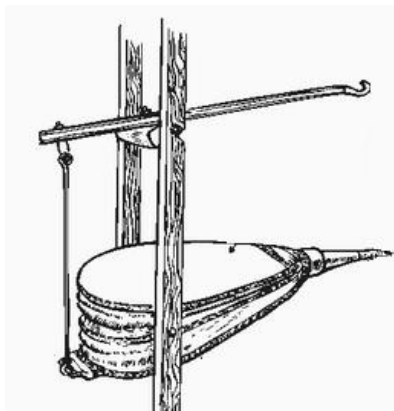

σιδηρουργείο

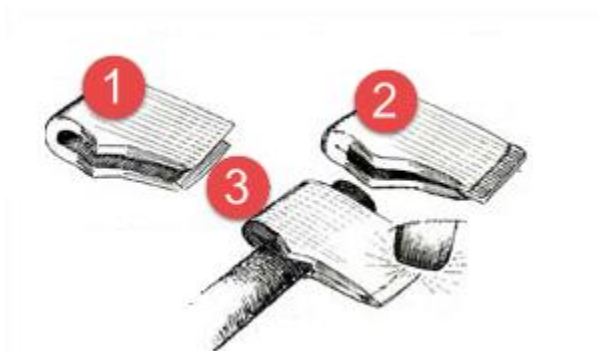
Διαφήμιση μεσαιωνικού σιδρουργείου.

Φυσερό

bellows

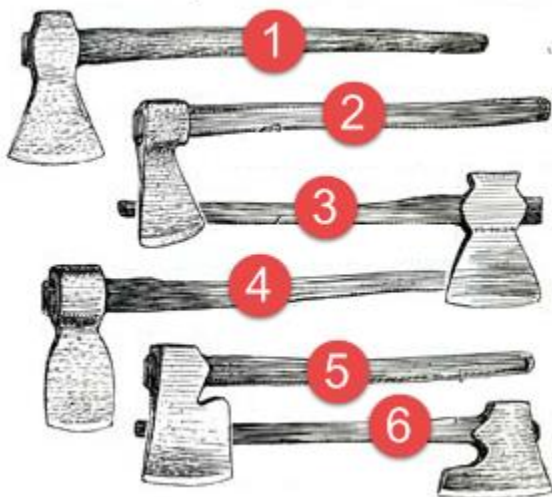
ΠΩΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΑΝ ΕΝΑ ΤΣΕΚΟΥΡΙ (μεχρι το 1800)

1. ΔΙΠΛΩΝΑΝ ΣΤΑ ΔΥΟ ΜΙΑ ΛΑΜΑ
2. ΕΝΩΝΑΝ ΤΙΣ ΑΚΡΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΣΑΝ ΤΗΝ ΑΤΣΑΛΙΝΗ ΚΟΨΗ
3. ΕΒΑΖΑΝ ΤΗΟ ΣΤΕΙΛΙΑΡΙ

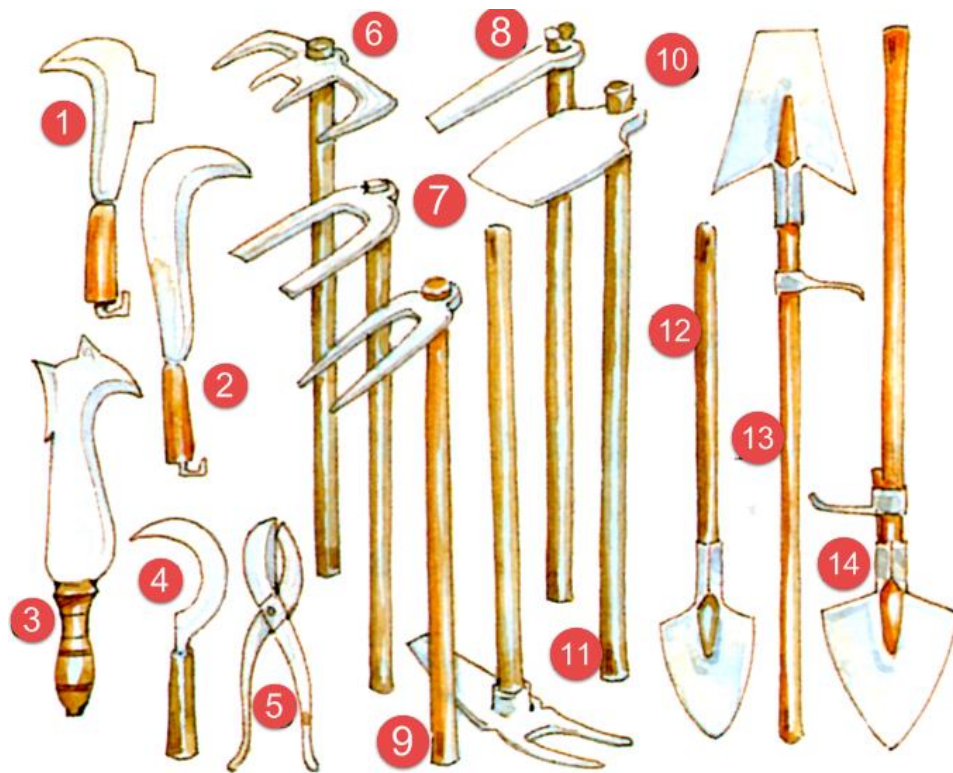
Προϊόντα του σιδερά

ΤΣΕΚΟΥΡΙΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΥΠΩΝ

1. ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ 1750
2. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΤΟΥ 1740
3. ΚΕΝΤ ΤΟΥ 1780
4. ΝΑΥΠΗΓΙΚΟ ΠΕΡΙ ΤΑ 1800
5. ΑΡΜΟΣΤΗ
6. ΑΡΜΟΣΣΤΗ ΠΕΡΙ ΤΑ 1760

Αγροτικά Εργαλεία

1, 2,3. Κλαδευτήρια.

4.Μαχαίρι για κόψιμο τσαμπιών.

5.Κοπτικό εργαλείο σταφυλιών.

6,7,8 Τσάπες.

9,10. Σκαλιστήρια.

11. Εργαλείο για ξεβοτάνισμα.

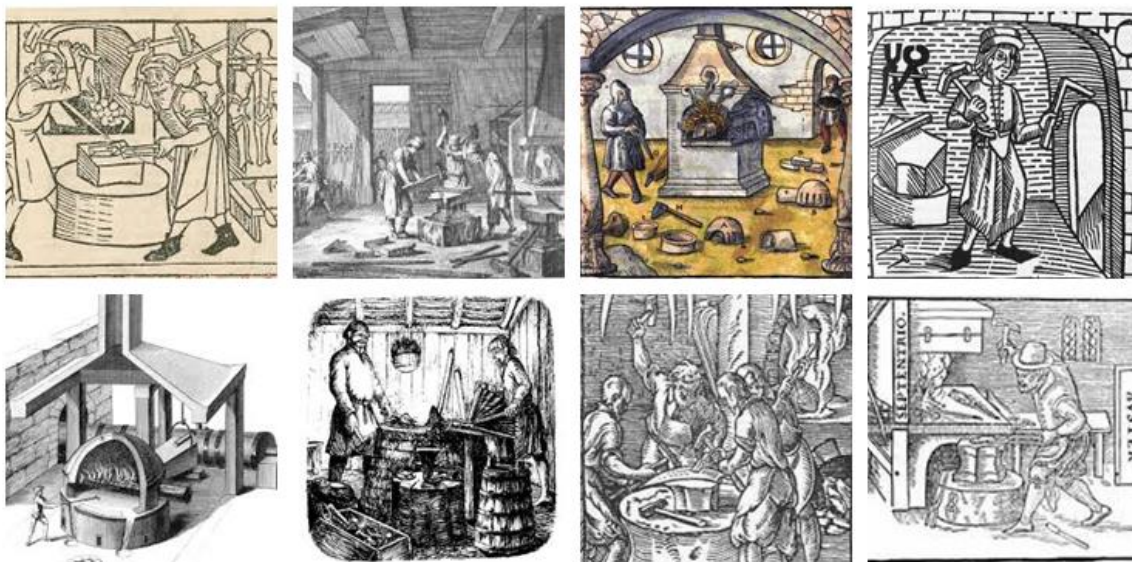
12,13, 14. Φτυάρια.

ΤΣΕΚΟΥΡΙΑ ΑΠΌ ΙΑΠΩΝΑ ΣΙΔΕΡΑ

Ο ΣΙΔΕΡΑΣ ΣΤΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Μεσαιωνικοί ΣΙΔΕΡΑΔΕΣ

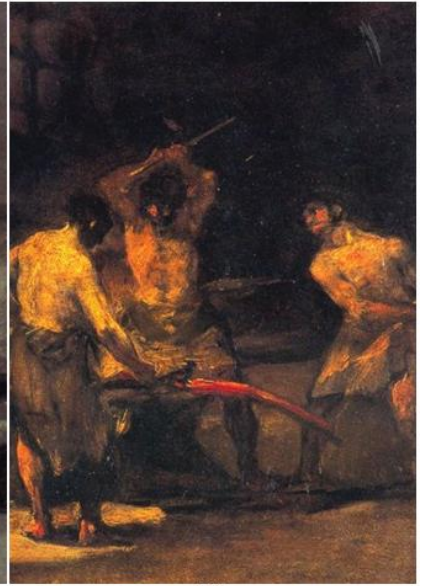

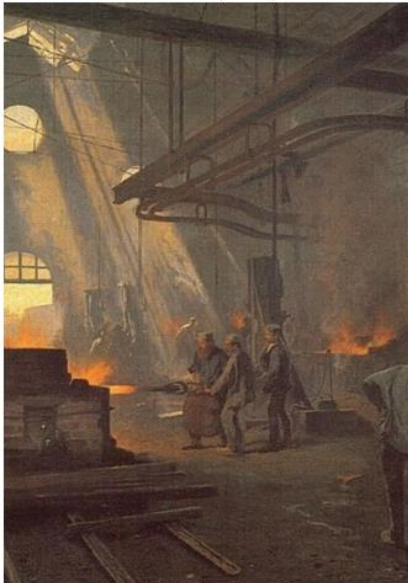
Louis Le Nain, la Forge

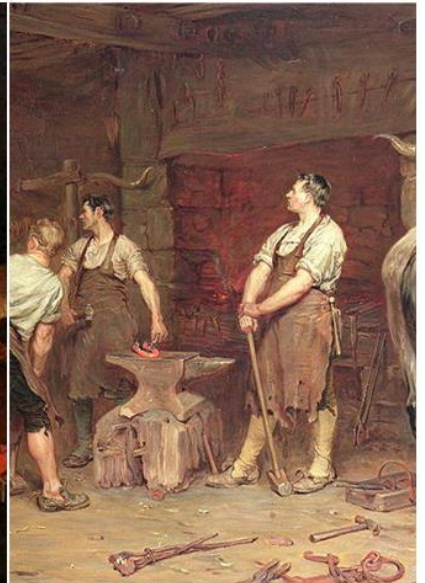
goya

GOYA

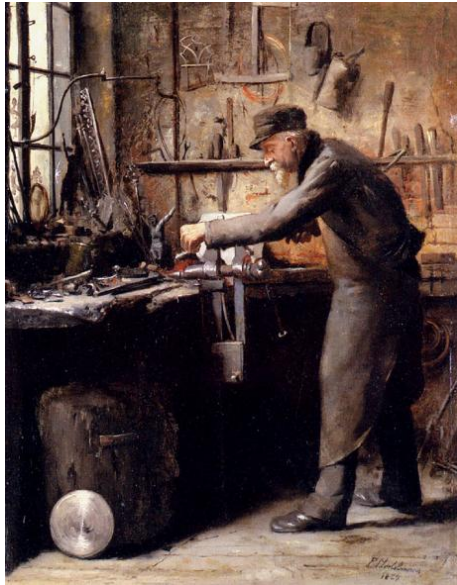

CORMON F., Une Forge 1893

John Seymour Lucas

ΤΟ ΥΛΙΚΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΙΔΗΡΟΣ

σίδηρος (ό) κ. μsn. κ. νεώτ., δημ. σίδηρο (το),
Δωρ. σίδαρος))ό| :κ. ώς ούδ.σίδηρον εν έκ των χη-
μικών στοιχείων και τών ευρυτάτης βιομηχανικής
χρήσεως μετάλλων έχον χρώμα λευκοκύανον πρός
τό τεφρόν,τό σίδηρο πολιόν .. σίδηρον,
ώς άντικείμενον έμπορίας .

Στο πληθυντικο τα σιδηρα σημαινουν κατά συνεκδοχη (pars pro toto) τα καγκελα και
ΚΑΤ' ΕΠΕΚΤΑΣΙΝ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗ, ΤΟ ΔΕΣΜΩΤΗΡΙΟ. ΦΡ

ΦΡΑΣΕΙΣ

Όσο βαρουν τα σιδερρα
Τα σιδερρα της φυλακης είναι για τους λεβεντες

ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΙΔΕΡΑ

Τα σιδερρα είναι οι αλυσιδες η τα καγκελα κατά συνεκδοχη δε η συλληψη και η φυλακη ΦΡ1

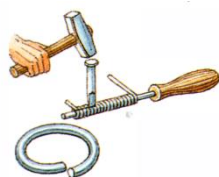
ΣΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

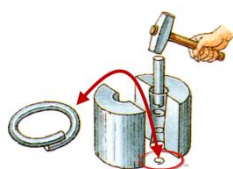
Κάγκελα, όπλα: πανοπλία, κράνος, ξίφος, σιδεροπουκάμισα, ακόντιο, ασπίδα, ρόστρα, χειροπέδες, κλοιός, όργανα βασανιστηρίων, πέταλα αλόγων, καμπάνες, κανόνια, εργαλεία: τσάπες, φτυαριά, κασμάδες, σκαλιστηρια, τσουγκράνες, κουδούνια, κυπριά, κύμβαλα, [τσεκούρια](#) διαφόρων τύπων.

τα αλυσιδωτα ενδυματα

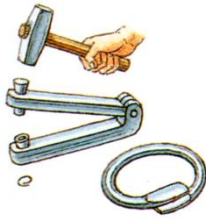
ηταν η πανοπλια ή μερη τα πανοπλιας. Ιδιορυθμο εργο του σιδερά.

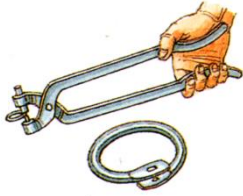
1 Ο παραγιός του κατασκευαστή της πανοπλίας τύλιγε σύρμα γύρω από μια βέργα, μετά έκοβε την κουλούρα με ένα σφυρί και τη σμίλευε για να κάνει θηλιές.

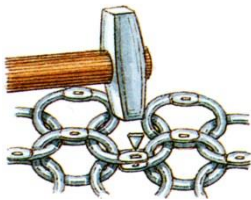
2 Περνώντας τις θηλιές μέσα από κωνοειδή σωλήνα, έκλεινε τους δακτυλίους έτσι ώστε οι άκρες να επικαλύπτονται.

3 Ο παραγός μετά ίσιωνε τις άκρες των δακτύλιων μ' αυτό το εργαλείο.

4 Μετά ο κατασκευαστής της πανοπλίας τρυπούσε τον προετοιμασμένο κρίκο στις άκρες με μια ειδική τσιμπίδα

5 Ο ίδιος ο κατασκευαστής της πανοπλίας πρόσθετε τον προετοιμασμένο κρίκο στο χιτώνα και τον στερέωνε σφιχτά.

Λογοτεχνία

Ο Αρχισιδηρουργός

Δραματικό μυθιστορημα του Ζωρζ Ονέ. (Le maitre des forges) [Georges Ohnet]

Η υπόθεση έχει να κάνει με την άνοδο της Γαλλικής αστικής τάξης και τον οικονομικό ξεπεσμό των κλασικών αριστοκρατών. Η ανώτερης καταγωγής Κλαιρ παντρεύεται από πείσμα έναν καλό και πλούσιο αλλά μη αριστοκράτη σύζυγο με στόχο να προκαλέσει τον πρώην προικοθήρα αρραβώνιαστικό που παντρεύτηκε την κοπέλα που όλες κορόιδευαν στο σχολείο διότι ήταν πλούσια αλλά ο μπαμπάς της ήταν σοκολατοποιός και όχι κόμης. Τώρα η Κλαίρ περιφρονεί βαθύτατα τον σύζυγο ο οποίος την εκδικείται μέχρι να την δαμάσει και να την κάνει να υποταθεί στην πρωτόγονη αρρενωπότητα του και στον φοβερό δυναμισμό του.

Πως δενότανε τ' ατσαλι

Το "Πως δενότανε **τ' ατσάλι**" του Νικολάι Οστρόφσκι είναι το χρονικό μιας εποχής, σελίδες απ' την ιστορία ενός λαού, αφιέρωμα στους απλούς ανθρώπους, εργάτες κι αγρότες, που άλλαξαν την όψη του κόσμου κι άνοιξαν το δρόμο για το φωτεινό μέλλον ολόκληρης της ανθρωπότητας.

ΝΕΑΡΟΙ ΕΛΑΣΜΑΤΟΥΡΓΟΙ

Ελαιγραφία σε καμβά του Ivan Bevzenko 1961. Τυπικό δείγμα του μετα-Σταλινικού σοσιαλιστικού ρεαλισμού.

Ο Πατερούλης της Ρωσίας Στάλιν* (Ιόσιφ Βισσαριόνοβιτς Στάλιν) κατά κοσμον Ιωσηφ Βησαριόνοβιτς Τζουχασβίλι (Iosif Vissarionovich Dzhugashvili) σε πίνακα του τυπου "Αφετε τα παιδια ελθειν προς με". Το ψευδωνυμο Στάλιν σημαινει **ατσάλι** και το διαλεξε για τονιζει τον ισχυρο χαρακτηρα του, όπως εχουμε και την σιδηρα κυρια Θατσερ, τον Σιδηρουν καγγελαιριον Βισμαρκ και ένα σωρο stealing ministers παρ'ημιν.

*) πατέρας της Ρωσίας, αφού της γάμησε τη μάνα!

Ο ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ

Ο ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ **ΓΥΦΤΟΥ** είναι ένα συνθετικό ποίημα του Κωστή Παλαμά που δημοσιεύτηκε το 1907. Σ' αυτό ο **Γύφτος** παρουσιάζεται ως σύμβολο της ελεύθερης, αδούλωτης ψυχής και της δημιουργικής δράσης που δε σταματάει πουθενά, δεν υποτάσσεται σε τίποτε, αλλά προχωρεί συνεχώς γκρεμίζοντας τα παλιά και τα σάπια και χτίζοντας τα καινούρια και τα γερά.

Read more: http://latistor.blogspot.com/2013/10/blog-post_13.html#ixzz322uJMjF

Τραγουδια

Ο χάρος βγήκε, βγήκε παγανιά
μεσ' στη δική μου γειτονιά
κι από τον πολύ συλλογισμό
έχασε το λογαριασμό

Κι από μια πόρτα χαμηλή
κι από μια σκοτεινή αυλή
βγήκε κλεφτά, κλεφτά ο **σιδεράς**
ο **σιδεράς** και του είπε λόγια της χαράς
Ο χάρος βγήκε, βγήκε παγανιά

μεσ' στη δική μου γειτονιά

Υποσημειώσεις

1

Στη Θεσσαλονίκη, στη συμβολή της Εγνατίας οδού και της οδού Αριστοτέλους, νοτιοδυτικά του αρχαιολογικού χώρου της Ρωμαϊκής Αγοράς, βρίσκεται ο ναός της Παναγίας των **Χαλκέων**. Κτίστηκε στο χώρο του Μεγαλοφόρου, της κεντρικής αγοράς της Θεσσαλονίκης, κοντά στη **Χαλκευτική στοά**, όπου έως και σήμερα συναντά κανείς τα εργαστήρια των **χαλκωματάδων**. Κτίτωρ Πρωτοσπαθάριος και Κατεπάνω Λαγουβαρδίας ο Χριστόφορος το 1028.

Ειδική συνοικία των χαλκέων της Καβάλας λεγεται τα μπακιρτζηδικα.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

[Σ. ΚΑΡΓΑΚΟΣ: «Χρειάζονται διαφορετική προσέγγιση οι Αθίγγανοι»](#)

«ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ» ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΡΙΚΗ

Βιβλιογραφία

342

Συγγραφέας: Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ -Μ. ΠΟΤΛΗΣ
Τίτλος: ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΩΝ ΤΕ ΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΝΕΥΦΗ-
ΜΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΜΕΡΟΣ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΕΙΣ 5 ΤΟΜΟΥΣ
Εκδότης:ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΞ
Έτος:1852

2087

Τίτλος: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ
Συγγραφέας: ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΝΤΟΣ
Εκδότης:ΤΟ ΒΗΜΑ
Έτος:2013

2015

Τίτλος: Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ Η ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΜΑΣ
Συγγραφέας: ΤΑΣΟΣ ΒΟΥΡΝΑΣ - ΕΛΕΝΗ ΓΑΡΙΔΗ
Εκδότης:Α^{ΦΟΙ} ΤΟΛΙΔΗ
Έτος: 1979

1083

Συγγραφέας: ΝΙΚΟΛΑΣ ΑΡΓΥΡΗΣ
Τίτλος: ΛΕΞΙΚΟ ΣΠΑΝΙΩΝ ΛΕΞΕΩΝ
Εκδότης:ΦΕΡΕΝΙΚΗ
Έτος:

9791

Κωδ:9791
Συγγραφέας: <http://learn-italian.blogspot.com>
Τίτλος: Dizionario dei Modi di Dire per ogni occasione
Εκδότης:

Συνδεσμοί

[Βογόμυλοι \(Wikipedia\)](#)

Γρηγόρης Ζώρζος -Ancient and Modern Slavery: Information from Books Papyruses
Signs Tablettes

1/10/2013 5:40 πμ